

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет економіки та управління
Кафедра бізнес-економіки та підприємництва

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»
Очна (денна) форма навчання

**КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
МЕЛЬЧЕНКА ЄГОРА АНДРІЙОВИЧА**

На тему «ОБҐРУНТУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ
ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА»

*Робота виконана з дотриманням основних принципів та фундаментальних
цінностей академічної доброчесності _____ Мельченко Є.А.*

Науковий керівник:
доктор філософії з підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності, доц.
_____ Оксана КИРИЛЮК

Робота допущена до захисту в ЕК «__» _____ 20__ р. протокол № __

в. о. Зав. кафедри бізнес-економіки
та підприємництва,
докт. екон. наук, проф.

Інна РЄПІНА

Київ 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКІСТЬ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ	5
1.1 Сутність поняття фінансової стійкості підприємства	5
1.2 Методичні підходи до діагностики фінансової стійкості підприємства	13
1.3 Методичні підходи до оцінювання платоспроможності підприємства	19
РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «УКРНАФТА»	25
2.1 Комплексна характеристика господарської діяльності ПАТ «УКРНАФТА»	25
2.2 Діагностика фінансово-економічної стану ПАТ «Укрнафта»	32
2.3 Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності підприємства ПАТ «Укрнафта»	40
РОЗДІЛ 3. ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС ПРОПОЗИЦІЇ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПАТ «УКРНАФТА»	50
3.1 Основні параметри бізнес-пропозиції підвищення фінансової стійкості та платоспроможності ПАТ «УКРНАФТА»	50
3.2 Обґрунтування економічної доцільності впровадження бізнес-пропозиції підвищення фінансової стійкості та платоспроможності ПАТ «УКРНАФТА»	54
ВИСНОВКИ	61
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	65
ДОДАТКИ	68

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні економічні умови вимагають від підприємств високої гнучкості та здатності оперативно реагувати на внутрішні і зовнішні загрози. Фінансова стійкість і платоспроможність є базовими характеристиками, що визначають стабільність господарської діяльності, її ефективність і здатність протистояти кризовим явищам. Для українських підприємств, особливо у після кризовий період, забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості є не лише питанням виживання, а й стратегічною передумовою розвитку. У зв'язку з цим розробка бізнес-пропозицій щодо підвищення цих показників має важливе практичне та теоретичне значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика фінансової стійкості та платоспроможності активно розглядається у працях як вітчизняних так і закордонних науковців, як: М.М. Бердар, М.М Берест, І.Б. Висоцька, Б.Є. Грабовецький, Ю.М. Тютюнник, О.А Лісінчук, Т.А. Нестерчук, Н.М. Гапак, О.О. Власован, А.А. Міщенко, Т.В. П'ятак, Т.І. Кочетова, А.В. Колярова, В.Є. Болгов, А.Т. Латковська, М.Р. Сідор.

Метою дослідження є розгляд теоретико-методичних та практичних засад бізнес-пропозиції щодо підвищення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Відповідно до зазначеної мети в ході дослідження було поставлено та вирішено такі завдання:

- визначити сутність понять «фінансова стійкість» та «платоспроможність» підприємства;
- проаналізувати методичні підходи до діагностики фінансової стійкості підприємства;
- дослідити методичні підходи до оцінювання платоспроможності підприємства;
- надати комплексну характеристику господарської діяльності ПАТ «УКРНАФТА»;

- діагностувати фінансово-економічний стан ПАТ «Укрнафта»;
- проаналізувати фінансову стійкість та платоспроможність ПАТ «Укрнафта»;
- сформулювати основні параметри бізнес-пропозиції підвищення фінансової стійкості та платоспроможності ПАТ «УКРНАФТА»;
- обґрунтувати економічну доцільність впровадження бізнес-пропозиції підвищення фінансової стійкості та платоспроможності ПАТ «УКРНАФТА».

Об'єктом дослідження є процес обґрунтування бізнес-пропозиції підвищення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та прикладних аспектів підвищення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Методи дослідження. У роботі застосовано методи аналізу та синтезу, порівняльного аналізу, графічного представлення інформації, експертних оцінок, економіко-статистичні та фінансово-аналітичні методи.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Практична значущість роботи полягає в розробці конкретних пропозицій щодо підвищення фінансової стійкості підприємства, що можуть бути використані в його управлінській діяльності. Теоретико-методична значущість полягає у виявленні багатогранності підходів до визначення поняття «фінансова стійкість» та в оцінці зазначення поняття.

Інформаційна база дослідження це наукові праці, монографії, навчальні посібники, інформація з мережі «Internet» сайти та статті вітчизняних та зарубіжних науковців, присвячені питанням фінансової стійкості підприємств.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКІСТЬ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ

1.1 Сутність поняття фінансової стійкості підприємства

У сучасних реаліях, коли бізнесове середовище постійно трансформується та ускладняються, питання фінансової стійкості компанії набуває особливого значення. Фінансова стійкість визначається не лише здатністю підприємства підтримувати стабільний фінансовий стан у періоди ринкових потрясінь, а й його вмінням адаптуватися та розвиватися навіть за несприятливих економічних умов.

Ця концепція є ключовим чинником, що визначає ефективність і тривалість роботи підприємства в умовах постійної мінливості. Тому розуміння сутності фінансової стійкості відіграє важливу роль для керівників у процесі розробки стратегічних планів, ухвалення управлінських рішень та забезпечення довготривалої стабільності діяльності компанії. У цьому контексті необхідно детально розглянути як саму сутність фінансової стійкості, так і основні фактори, що впливають на її формування та підтримку. Аналіз фінансової стійкості дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози для підприємства та завчасно реагувати на них. Це, в свою чергу, створює основу для збереження інвестиційної привабливості та кредитоспроможності компанії.

Поняття «фінансова стійкість підприємства» може трактуватися по-різному в науковій літературі та дослідженнях, залежно від підходу автора та його теоретичних засад. В табл. 1.1 розглянуто погляди різних науковців. Втім, основна ідея цього терміну полягає у здатності компанії долати економічні труднощі та адаптуватися до динамічних змін у ринковому середовищі без суттєвого погіршення фінансового стану чи втраті конкурентних переваг.

Таблиця 1.1 – Різноманітні трактування науковцями поняття «фінансова стійкість»

Автор(и)	Текст
М. М. Бердар [1, с. 260]	здатність підприємства функціонувати в станах, щонайменше, близьких до фінансово-економічної рівноваги в умовах постійних зовнішніх і внутрішніх впливів.
Партин Г.О., Парінник С.Є [2, с. 133]	комплексна та багатогранна економічна категорія, чим і пояснюється значна різноманітність підходів до її трактування та схильність до впливу безлічі чинників
Висоцька І. Б., Аніловська Г. Я [3, с. 415]	спроможність компанії впоратися з операційними труднощами.
Довгань Л. П., Бедринець М. Д. [4, с. 171]	здатність підприємства своєчасно оновлювати виробничі ресурси, виконувати фінансові розрахунки та покривати зобов'язання за рахунок власних коштів.
Капштан С., Гапак Н. М. А. [5, с. 192]	фінансова стійкість підприємства як здатність безперебійно виконувати операційну та інші види діяльності, незважаючи на ризики та зміни в економічному середовищі.
Фаріон А. І. Лучко М. Р., Жукевич С. М., [6, с. 136]	спроможність підприємства функціонувати та розвиватися, зберігаючи баланс між активами та пасивами в умовах мінливого середовища, що сприяє його фінансовій стабільності та інвестиційній привабливості.
Міщенко В. А., П'ятак Т. В., Власова Н. О., Кочетова Т. І., Котлярова А. В. [7, с. 283]	структура капіталу підприємства, при ефективному управлінні яким досягається фінансова рівновага, стабільність прибутковості та можливість подальшого розширення діяльності.
Боярко І. М., Школьник І. О., Дейнека О. В. [12, с. 121]	динамічна характеристика, що відображає можливість підприємства акумулювати фінансові ресурси при мінімальних ризиках у контексті зовнішніх і внутрішніх факторів.
Берест М. М. [9, с. 104]	стан фінансів підприємства, за якого раціональне управління ресурсами гарантує достатню кількість власних коштів, стабільну прибутковість і платоспроможність.
Шварц І. В., Грабовецький Б. Є., [8, с. 125]	стан фінансових ресурсів, що дозволяє забезпечувати розвиток компанії, зростання прибутків і капіталу без втрати ліквідності та кредитоспроможності за прийнятного рівня ризику.
Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Дорогань-Писаренко Л. О. [10, с. 107]	здатність підприємства зберігати баланс між активами та пасивами в умовах мінливої економіки, що гарантує платоспроможність і перспективи розвитку при допустимих ризиках.
Кондратенко Н. О. [11, с. 41]	забезпечена фінансова стабільність, яка характеризується рівновагою між власними та залученими засобами, незалежністю від ринкових коливань і довірою кредиторів та інвесторів.

Джерело: розроблене автором на основі [1 – 12]

Дослідники визначають фінансову стійкість як можливість підприємства підтримувати стабільний рівень прибутковості та ліквідності

навіть за несприятливих економічних обставин. Інші акцентують увагу на спроможності підприємства витримувати фінансові виклики без порушення основних фінансових процесів або втрати довіри з боку інвесторів та кредиторів. Таким чином, попри варіативність трактувань, ключовим у визначенні фінансової стійкості залишається принцип стабільності та здатності підприємства зберігати фінансову рівновагу в умовах невизначеності та ризиків.

Фінансова стійкість відіграє критично важливу роль у діяльності підприємств. У сучасній економіці існує спокуса орієнтуватися на швидкий результат та максимізацію прибутків за будь-яку ціну. Однак надмірна увага до короткострокових прибутків часто призводить до нехтування стратегічними перспективами. Є способи ефективного використання фінансової стійкості, які не обмежують можливості розвитку бізнесу.

Одним із головних чинників забезпечення довготривалої фінансової стабільності є усвідомлення важливості управління грошовими потоками та оборотним капіталом. Багато компаній роблять ставку виключно на прибутковість, проте недооцінюють значення фінансових потоків та ефективного управління оборотними активами. Наявність надійної фінансової бази, підкріпленої достатнім рівнем ліквідності, дозволяє підприємству мінімізувати ризики та протистояти несподіваним економічним потрясінням, таким як періоди спаду чи кризи.

Ще одним важливим аспектом є концентрація на ключовій діяльності підприємства та зниження зайвих ризиків. Досить часто компанії вкладають кошти в галузі, що не мають безпосереднього відношення до їхнього основного напрямку роботи, або прагнуть отримати швидкі прибутки без належного аналізу можливих загроз. Натомість доцільно спрямовувати інвестиції у довгострокові та стабільні проєкти, зосереджуючи основні зусилля на підвищенні ефективності основної діяльності.

Окрім цього, варто приділити увагу диверсифікації клієнтської бази та постачальників. Надмірна залежність від одного партнера або постачальника може призвести до серйозних фінансових труднощів у разі змін їхньої

фінансової ситуації або виникнення непередбачених обставин. Саме тому підприємствам слід розширювати пул клієнтів і постачальників, створюючи міцні партнерські відносини з кількома ключовими контрагентами.

Ще одним вагомим фактором є ефективний контроль витрат. Нерідко підприємства здійснюють зайві витрати, які можуть негативно позначитися на їхній фінансовій стабільності. Для збереження довготривалої фінансової стійкості необхідно регулярно аналізувати витрати, зосереджуючи інвестиції лише на пріоритетних напрямках. Такий аналіз не лише дозволяє виявити необґрунтовані витрати, а й сприяє пошуку можливих шляхів економії.

Загалом, для забезпечення довгострокової фінансової стабільності підприємствам слід сфокусуватися на своїй основній діяльності, скорочувати зайві ризики, розширювати клієнтську та постачальницьку базу, оптимізувати витрати, а також приділяти увагу управлінню грошовими потоками й оборотним капіталом. Дотримуючись цих принципів, компанії можуть сформувати надійну фінансову платформу, яка допоможе їм адаптуватися до непередбачуваних ситуацій, долати виклики ринку та забезпечити сталий розвиток. Хоча абсолютної гарантії фінансової стабільності не існує, компанії, які орієнтуються на довготривалу стійкість і ретельно керують ризиками, мають значно вищі шанси на успішний розвиток у майбутньому.

Фінансова стійкість підприємства залежить не лише від його поточних фінансових результатів, а й від здатності адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та внутрішніх викликів. Це означає, що компанія повинна мати не лише достатні кошти для виконання поточних зобов'язань, а й резерви, які дозволять їй долати можливі фінансові труднощі або скористатися новими можливостями для зростання.

Крім того, важливим елементом фінансової стійкості є ефективне управління ризиками. Компанія повинна мати інструменти для виявлення, оцінювання та мінімізації різноманітних загроз, зокрема фінансових, операційних, ринкових та зовнішніх. До таких ризиків можуть належати коливання валютних курсів, зміни у законодавстві, посилення конкурентного тиску, а також глобальні економічні кризи або природні катастрофи.

Окрім управління ризиками, фінансова стійкість також передбачає грамотне управління ліквідністю та забезпечення необхідного фінансового ресурсу для поточної діяльності та розвитку підприємства. Це означає формування збалансованої структури капіталу, яка дозволить не лише покривати поточні потреби, а й вкладати кошти у стратегічне зростання.

Загалом, фінансова стійкість є фундаментальним чинником успішного функціонування та довгострокового існування підприємства. Вона дає змогу компанії адаптуватися до змін, підтримувати довіру інвесторів і партнерів, а також ефективно реалізовувати свої стратегічні цілі у довготривалій перспективі.

Фінансова стійкість відіграє ключову роль у розвитку та забезпеченні ефективного функціонування підприємства, що можна розкрити через її основні переваги. До таких, на нашу думку, передусім варто віднести:

1. Кредитоспроможність, яка є важливим чинником для нарощування оборотного капіталу та покриття інших фінансових потреб з мінімальними витратами. Завдяки цьому підприємство має змогу залучати додаткові фінансові ресурси від кредиторів, які зазвичай охочіше співпрацюють із фінансово надійними компаніями.

2. Безперервність діяльності підприємства, що обумовлена здатністю фінансово стабільного підприємства інвестувати у власний розвиток, регулярне навчання персоналу, нові дослідження та інноваційні розробки. Усе це сприяє довгостроковому існуванню компанії без ризику раптового припинення роботи.

3. Конкурентоспроможність, оскільки фінансова стабільність надає підприємству можливість вкладати кошти в модернізацію, адаптуватися до економічних коливань і долати кризові періоди, в той час як менш стійкі компанії можуть їх не витримати.

4. Довіра інвесторів, яка прямо залежить від рівня фінансової стійкості. Потенційні вкладники надають перевагу компаніям із надійним фінансовим становищем, оскільки саме такі підприємства мають вищі шанси на стабільний прибуток і зростання.

Фінансова стійкість формується в ході всієї господарської діяльності підприємства та є визначальним елементом його загальної стійкості. Саме тому підтримання належного рівня фінансової стійкості має розглядатися як пріоритетне завдання в системі фінансового управління. Особливої актуальності це набуває в умовах економічної нестабільності та високої конкуренції. На її рівень впливають різні чинники: позиція компанії на ринку, масштаби збуту, виробництво якісної та доступної продукції з високим попитом, потенціал у налагодженні партнерських відносин, рівень залежності від зовнішніх кредиторів та інвесторів, наявність проблемних дебіторів, ефективність фінансових та господарських операцій тощо[13].

Слід зауважити, що недостатній рівень фінансової стійкості підприємства може спричинити значні труднощі у його діяльності. Зокрема, компанія може втратити можливість своєчасного виконання своїх фінансових зобов'язань, що, у свою чергу, здатне спричинити виникнення заборгованості перед постачальниками та кредиторами. Крім того, така ситуація може негативно позначитися на рівні довіри з боку клієнтів та інвесторів, що сприятиме погіршенню ділової репутації підприємства та зниженню його конкурентоспроможності на ринку. Недостатня фінансова стійкість також може обмежити перспективи розвитку компанії та підвищити її вразливість до зовнішніх економічних чинників та ринкових коливань. За відсутності своєчасних та ефективних заходів подібний фінансовий стан може стати передумовою банкрутства та припинення господарської діяльності підприємства.

Отже, фінансова стійкість підприємства визначається його здатністю стабільно функціонувати та розвиватися навіть в умовах несприятливих змін на ринку або внутрішніх труднощів. Загалом, вона являє собою складний баланс між ліквідністю, рентабельністю та ефективним використанням ресурсів, що дає змогу підприємству безперешкодно здійснювати свою діяльність навіть у кризових економічних умовах. Задля кращого розуміння – доречним є розглянути детально щодо впливу факторів на фінансову стійкість, а саме зовнішні та внутрішні фактори (табл. 1.2).

Таблиця 1.2 - чинники впливу на фінансову стійкість

Зовнішні фактори:	Внутрішні фактори:
загальна економічна ситуація в країні;	специфіка галузі, до якої належить підприємство;
рівень споживчого попиту на продукцію підприємства;	асортимент продукції (робіт, послуг) та її частка в загальному попиті;
державна економічна стратегія України;	розмір статутного капіталу підприємства;
правові норми, що регулюють діяльність підприємства;	зміни у витратній структурі щодо грошових надходжень;
етап економічного розвитку, на якому перебуває країна;	стан активів та фінансових коштів, включаючи запаси й резерви, їх склад та розподіл.
рівень інфляції	

Джерело: розроблене автором на основі:[17]

Безпосередній вплив на здатність підприємства залишатися прибутковим впливає загальний стан економіки, а також етапи економічного циклу. Макроекономічний клімат відображає рівень реалізації підприємством своїх економічних завдань. Несприятливі економічні умови призводять до зниження попиту на продукцію та послуги, тоді як стабільна ситуація на ринку сприяє його збереженню.

У період кризи значно скорочується обсяг реалізованої продукції відносно її випуску. Відбувається зменшення інвестицій у товарні запаси, що спричиняє падіння рівня продажів. Знижується прибутковість економічних суб'єктів, що тягне за собою скорочення доходів або навіть повну втрату прибутку. Усе це веде до зниження ліквідності підприємства, погіршення його платоспроможності та, у критичних випадках, банкрутства.

Зменшення попиту під час економічного спаду спричиняє не лише проблеми з розрахунками між контрагентами, а й загострення конкурентної боротьби, що є одним із ключових зовнішніх факторів фінансової стійкості підприємства.

До важливих макроекономічних чинників, що впливають на фінансову стійкість, належать державна податкова політика, рівень розвиненості фінансового ринку, ефективність зовнішньоекономічних зв'язків тощо.

Не менш значущими є й внутрішні фактори. Успішність діяльності підприємства багато в чому визначається правильним вибором продукції, що виробляється, її асортименту та характеристик. Важливо заздалегідь прийняти рішення щодо номенклатури випуску, використовуваних технологій та оптимальної організаційної моделі управління виробництвом. Загальний рівень витрат, а також співвідношення між постійними та змінними витратами безпосередньо впливає на фінансову стійкість.

Ще одним суттєвим фактором, тісно пов'язаним із номенклатурою продукції (послуг) та особливостями її виробничого процесу, є раціональна структура та склад активів, а також грамотне управління ними. Ефективне керування власними активами позитивно позначається на загальній стійкості підприємства та підвищує ефективність його діяльності. Варто зазначити, що зменшення запасів і ліквідних коштів із одночасним спрямуванням основної частини капіталу в обіг може призвести до підвищення прибутковості. Однак у такому разі зростає імовірність виникнення проблем із платоспроможністю та ризик припинення діяльності через нестачу ресурсів. Оптимальне управління поточними активами передбачає утримання на рахунках підприємства лише тієї суми ліквідних коштів, яка необхідна для безперебійного здійснення операційної діяльності.

Наступним важливим фактором, що впливає на фінансову стійкість, є структура та склад фінансових ресурсів, а також ефективність управління ними. Підприємство почувається більш стабільно за умов наявності достатнього обсягу власних фінансових ресурсів, особливо прибутку. Важливим є не тільки його абсолютний розмір, а й правильний розподіл, зокрема частка, що спрямовується на розширення виробництва. Саме тому ключову роль відіграє аналіз політики розподілу прибутку та особливості його використання. Важливо здійснювати оцінку напрямів розподілу прибутку, визначаючи частку, що спрямовується на поточну діяльність, а також інвестиції в основний капітал і фінансові активи.

Головна мета аналізу фінансової стійкості – визначити рівень незалежності підприємства від залучених фінансових ресурсів. Це необхідно

для того, щоб оцінити, чи збільшується або, навпаки, зменшується його фінансова автономія, а також наскільки структура активів і пасивів відповідає потребам діяльності підприємства.

Для оцінки фінансової стійкості використовуються спеціальні показники, що відображають ступінь незалежності підприємства щодо всіх його активів і майнових ресурсів загалом.

Показники стійкості можуть бути як абсолютними, так і відносними. Відносні виражаються у вигляді коефіцієнтів, які характеризують статті активу та пасиву балансу, а також їх співвідношення між собою. Абсолютні ж показники фінансової стійкості визначають рівень забезпеченості запасами та обсяг витрат, необхідний для їх формування. Їхній аналіз дозволяє виявити слабкі місця у фінансовій структурі підприємства та своєчасно прийняти заходи для їх усунення. Крім того, динаміка змін таких показників може слугувати індикатором як короткострокових, так і довгострокових тенденцій у розвитку компанії.

За умови нестабільного фінансового стану особливо важливим є підтримання можливості відновлення рівноваги у балансі шляхом залучення додаткових власних ресурсів, прискорення обороту запасів, зниження обсягу дебіторської заборгованості тощо.

Таким чином, фінансова стійкість підприємства безпосередньо залежить від оптимального співвідношення джерел формування капіталу, що визначає його загальний фінансовий стан.

1.2 Методичні підходи до діагностики фінансової стійкості підприємства

Фінансова діагностика є одним із найважливіших елементів бізнес-аналізу та відіграє ключову роль у визначенні фінансової стійкості й ефективності функціонування підприємства. Цей процес охоплює всебічне

дослідження фінансової звітності та інших показників з метою оцінки загального фінансового стану компанії.

Загалом, бізнес-аналіз – це комплекс дій, спрямованих на збір, обробку та тлумачення інформації щодо господарської діяльності підприємства. Його основна мета полягає у виявленні проблемних аспектів, аналізі потреб компанії та визначенні найбільш раціональних шляхів для їхнього вирішення. Головне завдання бізнес-аналізу – це підтримка процесу ухвалення стратегічних рішень, підвищення ефективності управління та вдосконалення бізнес-процесів.

Діагностика фінансової стійкості відіграє центральну роль у бізнес-аналізі з таких причин:

Оцінка ефективності. Фінансові показники відображають результативність діяльності компанії. Дослідження фінансових даних дає змогу оцінити, наскільки раціонально використовуються ресурси, які доходи отримано та чи відповідають вони запланованим результатам.

Планування та прогнозування. Фінансова інформація слугує базою для розробки стратегічних планів і прогнозів розвитку. Аналіз цих даних допомагає передбачити можливі ризики та сформулювати оптимальну стратегію.

Управління ризиками. Дослідження фінансового стану дозволяє виявити потенційні ризики та вжити необхідних заходів для їхньої мінімізації. Це сприяє зниженню ймовірності фінансових труднощів та можливих втрат.

Ухвалення рішень. Фінансові показники є основою для прийняття рішень, що стосуються інвестицій, розширення діяльності та вибору стратегічного курсу. Чітке розуміння фінансової ситуації сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Моніторинг та контроль. Фінансовий аналіз забезпечує постійний контроль за фінансовими потоками та діяльністю підприємства. Це дозволяє оперативно реагувати на зміни, коригувати стратегії та запобігати можливим проблемам.

Отже, фінансова діагностика є невід'ємною частиною бізнес-аналізу, оскільки вона забезпечує всебічне бачення фінансового стану компанії, що є

критично важливим для формування стратегій розвитку та ухвалення управлінських рішень [14].

Основним завданням діагностики фінансового стану є оцінка фінансового стану компанії, її здатності виконувати фінансові зобов'язання, а також виявлення ймовірних ризиків і проблем, які можуть виникнути у майбутньому. Для цього використовуються різні фінансові показники, що відображають рівень фінансової стабільності. До таких показників належать ліквідність, рентабельність, платоспроможність, оборотність активів, структура капіталу тощо. Аналіз фінансових звітів, зокрема балансу, звіту про фінансові результати та звіту про рух грошових коштів, допомагає визначити основні тенденції та проблемні аспекти.

Також слід зазначити, що якість фінансової діагностики значною мірою залежить від застосування загальноприйнятих норм і стандартів, встановлених для певних сфер діяльності. Наприклад, фінансові установи, такі як банки, висувують конкретні вимоги до фінансових показників клієнтів. Для забезпечення об'єктивності фінансової діагностики важливо використовувати методи порівняльного аналізу, що передбачають зіставлення показників компанії з аналогічними даними інших підприємств або середньогалузевими значеннями.

Крім того, при оцінці фінансового стану необхідно враховувати як внутрішні, так і зовнішні фактори, що впливають на фінансову ситуацію підприємства. До внутрішніх факторів належать ефективність управління, структура активів та інші параметри, тоді як зовнішні чинники включають загальноекономічну ситуацію, регуляторне середовище, рівень конкуренції тощо.

Загалом, результати фінансової діагностики дозволяють прогнозувати майбутній фінансовий стан підприємства та визначати можливі напрями його покращення. Таким чином, цей процес відіграє важливу роль у прийнятті управлінських рішень, виявленні фінансових проблем і потенційних можливостей, а також створює підґрунтя для розробки ефективних стратегій розвитку. Теоретичні засади фінансової діагностики є основою для її

практичного використання та відіграють важливу роль у фінансовому менеджменті підприємства.

Фінансова стійкість учасників ринкових відносин знаходить своє відображення у відповідних показниках. На сьогоднішній день існують різні підходи до визначення їхньої кількості та методики розрахунку (табл. 1.3).

Таблиця 1.3 Класифікація підходів до аналізу фінансової стійкості

Назва підходу	Сутність підходу	Результат оцінки
Агрегатний підхід	Дослідження абсолютних параметрів фінансової стійкості.	Визначення типу фінансової стійкості
Коефіцієнтний підхід	Вивчення відносних коефіцієнтів фінансової стійкості та їх зіставлення з нормативними величинами.	Аналіз фактичного фінансового становища підприємства, його слабких та сильних аспектів діяльності.
Маржинальний підхід	Визначення порогу рентабельності шляхом поділу витрат на змінні та фіксовані, а також застосування маржинального доходу.	Оцінка резерву фінансової стійкості.
Бальний підхід	Включення показників ліквідності до системи оцінювання фінансової стійкості за допомогою бальної методики.	Класифікація рівня фінансової стійкості.
Факторний підхід	Здійснення факторного аналізу фінансової стійкості, що передбачає формування ланцюжка показників та оцінку динаміки їхнього зростання.	Визначення значущості показників для формування узагальненого висновку щодо фінансового стану компанії.
Матричний підхід	Розробка матричних балансів.	Аналіз структури балансу, оцінка якості активів та перевірка спроможності джерел на їх фінансування.
Балансовий підхід	Використання балансової моделі для оцінки фінансової стійкості.	Дослідження рівня фінансової стійкості з урахуванням покриття запасів і основних засобів фінансовими ресурсами.
Інтегральний підхід	Комплексне визначення рівня фінансової стійкості із застосуванням узагальненого коефіцієнта її змін.	Встановлення рівня фінансової стійкості та визначення її змін у динаміці.

Джерело: розроблено автором на основі [15]

У процесі проведення аналізу в реальних умовах зазвичай застосовують поєднання різноманітних методів та прийомів. Незалежно від того, який саме підхід використовується для оцінки фінансової стійкості підприємства, важливою передумовою ефективного управління його стабілізацією є застосування результативного аналітичного інструментарію. В умовах сучасної економіки такий інструментарій представлений спеціалізованими економічними показниками (як абсолютними, так і

відносними), основною метою яких є вимірювання та оцінювання фінансової стійкості [16, с. 441].

Ознайомимося з алгоритмом оцінювання фінансової стійкості підприємства, що включає дві основні складові: дослідження абсолютних показників фінансової стійкості та аналіз відносних показників фінансової стійкості.

Абсолютні показники фінансової стійкості відображають рівень покриття запасів доступними джерелами фінансування. Взаємозв'язок між окремими видами запасів та джерелами їх покриття дозволяє визначити тип фінансової стійкості підприємства. Для оцінювання наявності фінансових ресурсів, що забезпечують покриття запасів, використовують три основні показники (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 – Абсолютні показники фінансової стійкості

Назва показника	Розразунок	Характеристика
(В) Наявність власних оборотних коштів, грн.	$V = BK - HA$, де: BK-власний капітал, HA- необоротні активи	Обсяг власних оборотних ресурсів (робочий капітал) характеризує частину обігових активів, що забезпечується власними джерелами фінансування після покриття вартості необоротних активів. Цей показник обчислюється як різниця між обсягом власного капіталу підприємства та величиною його необоротними активами.
(ВД) Наявність власних та довгострокових коштів (робочий капітал), грн.	$VD = V + DZ$. де: ДЗ- довгострокові зобов'язання	Розраховується шляхом додавання до показника наявних власних коштів суми довгострокових зобов'язань.
(ЗК) Наявність загальних коштів, грн.	$ZK = VD + KK$, де: KK- короткострокові кредити в банках	Визначається шляхом збільшення показника власних та довгострокових коштів на обсяг короткострокових банківських кредитів.

Джерело: розроблено автором на основі [17]

Після оцінювання абсолютних показників фінансової стійкості здійснюється розрахунок відносних коефіцієнтів, що дає змогу визначити пропорції фінансових ресурсів підприємства за окремими джерелами, а також проаналізувати структуру капіталу (табл. 1.5).

Таблиця 1.5 – Відносні показники оцінювання фінансової стійкості підприємства

Показник	Розрахунок	Характеристика	Орієнтовне значення
Коефіцієнт фінансової автономії	$K_{фа} = BK/Б$, де: BK- Власний капітал. Б- підсумок за балансом	Співвідношення власних фінансових ресурсів до загального підсумку балансу. Вищий коефіцієнт свідчить про нижчий рівень залежності від стороннього фінансування.	>0,7 (збільшення)
Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	$K_{фз} = Б/BK$, де: BK- Власний капітал Б- підсумок за балансом	Показник, що є оберненим до коефіцієнта автономії, відображає, яка частка загальної вартості активів припадає на одну гривню власного капіталу.	<1,7 (зменшення)
Коефіцієнт фінансового ризику (Кфр)	$K_{фр} = ПК/BK$, де: BK- Власний капітал, ПК- Позиковий капітал.	Визначає, який обсяг залучених позикових коштів припадає на кожну гривню власних інвестицій в активи.	<0,5 (зменшення)
Коефіцієнт покриття відсотків (Кпв)	$K_{пв} = (П+СВ)/СВ$, де: П- прибуток до сплати податків, СВ- витрати на сплату відсотків	Визначає потенційні можливості компанії щодо виконання зобов'язань за позиками, а також рівень безпеки кредиторів від невиконання процентних платежів. Тенденція до зниження цього коефіцієнта вказує на зростання фінансових витрат на обслуговування кредитів.	>1
Коефіцієнт покриття запасів (Кпз)	$K_{пз} = РК/З$, де: РК- робочий капітал, З- сума запасів	Показує ступінь забезпеченості запасів оборотними активами (робочим капіталом).	>0,6-0,8 (збільшення)
Коефіцієнт фінансової стабільності(Кфс)	$K_{фс} = BK/ДЗ + КЗ$ де: BK- Власний капітал.	Показує здатність компанії відповідати за своїми зобов'язаннями в середньо і довгостроковій перспективі. Значення показника вказує на те, скільки гривень власного капіталу припадає на кожну гривню зобов'язань компанії.	0,67-1,5

Джерело: розроблено на основі [17]

Таким чином, на нашу думку, дотримання зазначеного алгоритму та проведення всебічного аналізу дозволить підприємству точно прогнозувати майбутнє зростання прибутку, а також визначати оптимальні обсяги залучення позикових ресурсів. Окрім цього, компанія матиме змогу розробити та впровадити нову фінансову стратегію, яка стане ключовим фактором підвищення ефективності роботи з урахуванням змін як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Це пояснюється тим, що запропоновані етапи

включають показники, які оцінюють здатність підприємства забезпечувати стабільне функціонування на рівні беззбитковості, а також виконувати фінансові зобов'язання перед кредиторами.

1.3 Методичні підходи до оцінювання платоспроможності підприємства

Нині не існує єдиного підходу щодо визначення поняття «платоспроможності підприємства».

Ми вважаємо, що найбільш точно відображає сутність досліджуваного поняття таке визначення: платоспроможність підприємства – це його здатність у повному обсязі й у визначений термін розрахуватися за своїми зобов'язаннями за допомогою грошових ресурсів та інших активів і спроможність здійснювати безперервну фінансово-господарську діяльність. Одним із завдань вивчення платоспроможності підприємства на сучасному етапі є потреба у її всебічній класифікації. У економічній літературі найчастіше виділяють два основні види платоспроможності (за часовою ознакою): поточну та очікувану (перспективну). З метою ефективного управління виділяють нові види платоспроможності підприємства, які наведено у таблиці (1.5).

Таблиця 1.5 Класифікація платоспроможності підприємства

Класифікаційні ознаки	Види платоспроможності
1. За строком виконання зобов'язань	Короткострокова, Довгострокова
2. За видами господарської діяльності	Платоспроможність за операційною діяльністю, Платоспроможність за інвестиційною діяльністю, Платоспроможність за фінансовою діяльністю
3. В залежності від операційного процесу	Споживча, Виробнича, Комерційна
4. За спроможністю здійснення платежів	Постійна, Тимчасова
5. По відношенню до суб'єктів інвестиційного процесу	Платоспроможність інвестора, Платоспроможність підприємства-реципієнта

Усі чинники, які мають вплив на платоспроможність, можна поділити відповідно до ознак, зазначених у таблиці (1.6). Найбільш доцільно є детальне вивчення зовнішніх (загальноекономічного характеру) та внутрішніх (мікроекономічного рівня) чинників, що визначають платоспроможність підприємства, адже саме до цих груп входять усі інші елементи, розглянуті у контексті попередньої класифікації [19, с. 60].

Таблиця 1.6 – Класифікація факторів впливу на платоспроможність підприємства

Класифікаційні ознаки	Види факторів
За місцем виникнення	Зовнішні Внутрішні
За структурою	Прості Складні
За часом впливання	Постійні Змінні
За ступенем кількісного вимірювання	Якісні Кількісні

Джерело: [18]

Зовнішні по відношенню до підприємства фактори – це ті, на які воно не здатне здійснювати прямиї вплив, або такий вплив є мінімальним. До них можна віднести: загальний стан економічного середовища, монетарну політику, систему оподаткування, умови кредитування, правила нарахування амортизації, стабільність фінансового та валютного секторів, неспроможність контрагентів виконувати свої зобов'язання, соціально-культурні умови, демографічні особливості, політичні події, правове регулювання, а також науково-технічний прогрес.

Фактори внутрішнього характеру пов'язані з діяльністю самого підприємства та визначаються способами управління, організаційною структурою і підходами до господарської роботи. Серед таких можна виокремити: склад і співвідношення необоротних ресурсів, структура оборотного капіталу, наявні грошові активи та їх еквіваленти, обсяг короткострокових боргових зобов'язань, система управління ліквідністю, стан дебіторської та кредиторської заборгованості, процеси фінансового

планування, рівень організації управлінських процедур, дисципліна у договірних зобов'язаннях, технічне забезпечення, використання технологій, підхід до виробничих процесів, маркетингова діяльність та політика ціноутворення, а також ефективність реалізації продукції.

Як зовнішні, так і внутрішні фактори тісно переплетені між собою та здійснюють вплив на результати функціонування підприємства в різних аспектах: частина з них може сприяти розвитку, інші – гальмувати або ускладнювати процеси. В умовах сучасної економічної нестабільності та зростаючої невизначеності особливо важливим є комплексне вивчення й урахування всіх чинників, які визначають рівень платоспроможності суб'єкта господарювання, з метою забезпечення його стабільної роботи.

Оцінювання платоспроможності здійснюється як внутрішніми, так і зовнішніми споживачами фінансових даних. Представники внутрішнього середовища використовують розрахункові показники для аналізу та формування прогнозів щодо майбутнього стану підприємства. Зовнішні – орієнтуються на аналітичну інформацію з метою прийняття рішень, зокрема: – банківські організації – з метою визначення платоспроможності щодо отримання кредиту; – потенційні інвестори та ділові партнери – для оцінки фінансової надійності підприємства у випадку надання комерційного кредиту, позики або відстрочення платежів [20, с. 58].

Оцінювання платоспроможності підприємства здійснюється з урахуванням ступеня ліквідності його оборотних активів. Під ліквідністю слід розуміти спроможність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання за рахунок тих активів, які можуть бути конвертовані у грошові кошти у строки, що збігаються з термінами погашення зобов'язань [21, с. 185]. Ліквідність підприємства відображає його гарантовану платоспроможність та передбачає постійне співвідношення між загальною величиною активів і зобов'язань, а також відповідність між строками їх обігу та погашення.

Процедуру визначення платоспроможності підприємства доцільно проводити за такими етапами:

- дослідження ліквідності бухгалтерського балансу;

- встановлення фінансового положення суб'єкта господарювання;
- обчислення та інтерпретація ключових коефіцієнтів ліквідності;
- визначення показників поточної платоспроможності, розрахунок інтегрального та узагальненого індексу платоспроможності.

Дослідження ліквідності балансу передбачає зіставлення активів (ліва частина балансу), впорядкованих відповідно до рівня їхньої ліквідності у напрямку спадання, із зобов'язаннями (права частина балансу), які згруповані за строками сплати та розміщені за зростанням термінів [22, с. 148]. Баланс вважається ліквідним за умови дотримання вимог, вказаних у таблиці (1.7). Порухення хоча б однієї з перших трьох умов свідчить про те, що фактична платоспроможність підприємства не відповідає нормативному рівню.

Таблиця 1.7 – Аналіз ліквідності балансу

А1 найбільш ліквідні активи (грошові кошти та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції)	≥	П1 найбільш термінові зобов'язання (кредиторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги))
А2 швидко реалізовані активи (готова продукція, векселі отримані, дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги))	≥	П2 короткострокові пасиви (короткострокові кредити і залучені засоби)
А3 повільно реалізовані активи (виробничі запаси, витрати майбутніх періодів, незавершене виробництво, інші оборотні активи)	≥	П3 довгострокові пасиви (довгострокові кредити і зобов'язання)
А4 важко реалізовані активи (необоротні активи, крім довгострокових фінансових інвестицій)	≤	П4 постійні пасиви (підсумок I розділу пасиву балансу)

Джерело [23]

Порушення хоча б однієї з перших трьох умов свідчить про відхилення фактичної платоспроможності від встановленого нормативного рівня. У випадку, коли дотримано хоча б четверту нерівність, можна говорити про виконання базового критерію фінансової стійкості, що означає наявність у підприємства власного оборотного капіталу. Проте оптимальним вважається забезпечення виконання всіх вказаних нерівностей.

Показники ліквідності дозволяють встановити ступінь платоспроможності підприємства на конкретну дату, а також у разі виникнення непередбачених обставин. З цією метою використовується набір коефіцієнтів ліквідності, які відрізняються за обсягом активів і розглядаються як потенційні джерела

погашення зобов'язань. Основні індикатори, що характеризують платоспроможність підприємства, подані у таблиці (1.8).

Таблиця 1.8 – Показники ліквідності та платоспроможності підприємства.

Назва показника	Призначення показника	Нормативне значення	Розрахунок
Власний оборотний капітал, тис. грн	Позитивне значення свідчить про можливість погашення поточної заборгованості за рахунок оборотних засобів	Збільшення (позитивне значення)	ПА–ПЗ, де ПА – поточні активи; ПЗ – поточні зобов'язання
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може бути погашена негайно на дату складання звітності	0,2-0,3	ГК/ПЗ, де ГК – грошові кошти
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може, бути погашена за рахунок готівки та очікуваних надходжень від дебіторів	0,7-0,8	(ОА-З)/ПЗ, де ОА – оборотні активи; З – запаси; ПЗ – поточні зобов'язання
Коефіцієнт загальної ліквідності	Дозволяє виявити, в якій мірі поточні активи покривають поточні зобов'язання підприємства	> 1,0	ОА/ПЗ, де ОА – оборотні активи; ПЗ – поточні зобов'язання
Коефіцієнт ліквідності запасів	Показує, в якій мірі матеріальні цінності покривають поточні зобов'язання підприємства	-	З/ПЗ, де З – матеріальні оборотні засоби (запаси)
Назва показника	Призначення показника	Нормативне значення	Розрахунок
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	Показує, який розмір кредиторської заборгованості припадає на 1 грн дебіторської	-	КЗ/ДЗ, де КЗ – кредиторська заборгованість
Коефіцієнт співвідношення активів	Показує рівень співвідношення між оборотними та необоротними активами підприємства	> 1,0	ОА/НА, де ОА – оборотні активи; НА – необоротні активи

Джерело розроблено на основі [18]

Показники та їх зміни у сфері платоспроможності становлять інтерес як для осіб всередині підприємства, так і для зовнішніх споживачів аналітичної інформації. Зокрема:

– для постачальників важливим є показник абсолютної ліквідності;

- для банківських структур, коефіцієнт термінової ліквідності;
- для інвесторів та споживачів, індекс загальної ліквідності.

Коефіцієнти які не мають встановленого нормативу, обчислюються аналітичними службами за необхідності. Оптимальні межі визначаються окремо для кожного суб'єкта господарювання і відображають частку окремих елементів обігових активів у забезпеченні виконання зобов'язань.

РОЗДІЛ 2

ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «УКРНАФТА»

2.1 Комплексна характеристика господарської діяльності ПАТ «УКРНАФТА»

ПАТ «Укрнафта» – найбільша нафтовидобувна компанія України. На підприємство зареєстровано 92 спеціальні ліцензії, які надають право на експлуатацію нафтових родовищ у промислових масштабах. У його розпорядженні знаходиться 1832 нафтових та 154 газових свердловини. Видобувна діяльність компанія здійснює у межах: Сумської, Полтавської, Чернігівської, Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької, Дніпропетровської та Харківської областей. В (табл. 2.1) вказана характеристика підприємства.

До складу Компанії входять:

- 6 нафтогазовидобувних управлінь;
- 3 управління бурових робіт;
- 3 газопереробні заводи
- 1 нафтопереробний завод
- 2 тампонажних управління;
- 2 центральні бази виробничого обслуговування;
- Полтавська воєнізована частина з попередження і ліквідації відкритих нафтових і газових фонтанів;
- Управління автоматизованих систем;
- Монтажно-налагоджувальне управління;
- Науково-дослідний і проєктний інститут;
- Центр нормативно-економічних досліджень;
- Центр геолого-тематичних досліджень;[26]

Таблиця 2.1 Характеристика ПАТ «Укрнафта»

Назва:	Публічне акціонерне товариство «Укрнафта»
Скорочена назва:	ПАТ «Укрнафта»
Знаходиться у власності:	ПАТ «Укрнафта») є акціонерним товариством, в якому 50% +1 акція яких належать державній компанії НАК «Нафтогаз України», 5 листопада 2022 року ставка Верховного головнокомандувача Збройних сил України ухвалила рішення про передачу державі частки корпоративних прав компанії, що належали приватним власникам. Цією часткою управляє Міністерство оборони України.
Початок діяльності:	31.03.1994
Основний напрямок діяльності:	06.10 Добування сирої нафти
Додаткові напрямки діяльності:	46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами 71.20 Технічні випробування та дослідження 71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах 47.30 Роздрібна торгівля пальним
Контактна інформація:	380 (44) 537-37-67 380 (44) 239-14-93
Офіційна адреса:	місто Київ, ПРОВУЛОК НЕСТОРИВСЬКИЙ, будинок 3-5
Розмір статутного капіталу:	13 557 128 гривень

Джерело сформовано автором на основі[25]

Розглянемо ключові моменти історії підприємства ПАТ «Укрнафта». У 1994 році на основі постанови Державного комітету України з нафти та газу підприємство «Укрнафтокомбінат» було реорганізоване у відкрите акціонерне товариство під назвою «Укрнафта». Упродовж 1997 та 1999 років було здійснено додаткові випуски акцій, внаслідок чого обсяг статутного капіталу зріс у 21 раз.

У 1997 році розпочато розробку 74 нових нафтових родовищ. А вже у 1999 році «Укрнафта» першою серед українських компаній галузі вийшла на міжнародні фондові майданчики.

У 2024 році ПАТ «Укрнафта» зайняло перше місце в рейтингу видобувних підприємств України згідно з Індексом Opendatabot, підвищивши обсяг товарообігу на 10,5% у порівнянні з 2023 роком — до 105,2 млрд грн.

Укрнафта займає 1 місце за сукупним виторгом серед десяти провідних компаній добувної галузі, загальний обсяг якої за підсумками минулого року становив 409,6 млрд грн, часта ПАТ «Укрнафта» склала 25,7%. Другу позицію у цьому переліку зайняло АТ «Укргазвидобування», частка якого становила 24,6%, а обсяг товарообігу — 100,6 млрд грн.

Компанія «Укрнафта» також виконує функції оператора національної мережі автозаправних станцій. У березні 2024 року підприємство розпочало управління активами компанії Glusco, загалом здійснюючи операційне керування 544 АЗК, з яких 461 знаходяться у власності, а 83 — під зовнішнім управлінням. А також у листопаді компанія Укрнафта та міжнародна компанія Shell уклали угоду про придбання частки 51% у ТОВ «Альянс Холдинг». Це сприятиме зміцненню ринкових позицій компанії з метою стабільного задоволення потреб як цивільного населення, так і Сил безпеки та оборони України в паливно-енергетичних ресурсах.

Ключовою стратегічною метою підприємства є: забезпечення функціонування усіх процесів в ПАТ «Укрнафта» відповідно до провідних міжнародних стандартів у сферах якості, екологічної безпеки та охорони праці. Досягнення цієї цілі стало можливим завдяки рішенням керівного складу ПАТ «Укрнафта» щодо впровадження Інтегрованої системи управління (ІСУ), яка розроблена згідно з положеннями міжнародних стандартів ISO 9001:2015, ISO/TS 29001:2010, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018 (OHSAS 18001). Ця система об'єднує окремі підсистеми: управління якістю, екологічне управління, охорону здоров'я та безпеку праці [27].

ІСУ орієнтована на досягнення очікувань та потреб клієнтів і інших зацікавлених учасників, дотримання чинного законодавства та міжнародних

нормативів, а також на постійне вдосконалення процесів, послуг і продукції, які надає компанія. Особлива увага приділяється ефективному управлінню ризиками, що пов'язані з екологією, та використанню потенційних можливостей. У цьому контексті керівництво ПАТ «Укрнафта» офіційно декларує низку зобов'язань:

- Підтримка бездоганного іміджу компанії як інноваційного підприємства з високим рівнем управлінської культури.
- Забезпечення стабільної роботи ІСУ шляхом регулярного аналізу ризиків і можливостей, пов'язаних із виробничою діяльністю та її впливом на довкілля.
- Систематичне вивчення очікувань клієнтів і партнерів з метою гарантування найвищих стандартів якості, охорони праці та екологічної безпеки.
- Неухильне дотримання вимог міжнародних стандартів, нормативно-правових актів і чинного законодавства у межах господарської діяльності.
- Підвищення якості продукції та послуг, а також впровадження природоохоронних ініціатив задля запобігання негативному впливу на навколишнє середовище.
- Забезпечення функціонування ІСУ за рахунок наявності кваліфікованого персоналу, необхідної матеріально-технічної бази та фінансових ресурсів, а також використання сучасних управлінських методик.
- Формування та розвиток робочого середовища, яке сприяє активній участі працівників у підвищенні ефективності діяльності підприємства.
- Розвиток партнерських відносин із підрядними організаціями, державними установами, громадськими інституціями та постачальниками.
- Повна підтримка ІСУ з боку працівників і їхнє розуміння своєї ролі в системі управління є фундаментом реалізації єдиної політики управління ПАТ «Укрнафта».

ПАТ «Укрнафта» є провідною національною компанією у сфері нафтогазовидобутку, яка має у своєму розпорядженні значні активи у цій галузі. Місією підприємства є побудова ефективної та прозорої структури корпоративного управління, яка б сприяла зростанню ринкової вартості для акціонерів. Під час здійснення своєї діяльності компанія разом із колективом прагне до гармонізації економічних, соціальних та етичних компонентів ведення бізнесу. Основні принципи діяльності ПАТ «Укрнафта» слугують орієнтиром у прийнятті відповідальних рішень для всіх працівників незалежно від рівня їхніх посад і характеру виконуваних обов'язків [27].

Далі побудуємо бізнес-модель Lean Canvas (Рис. 2.2). Вона потрібна для того, щоб у стислій та зрозумілій формі відобразити логіку функціонування підприємства.

<p>Проблеми</p> <ul style="list-style-type: none"> • Висока залежність від світових цін на нафту. • Регуляторний тиск та податкове навантаження • Зношена інфраструктура • Екологічні виклики • застарілість ERP-системи 	<p>Рішення</p> <ul style="list-style-type: none"> • Диверсифікація бізнесу • Модернізація виробничих. • Зниження впливу на довкілля • Оптимізація Зміцнення позицій на ринку • Оновлення ERP-системи <p>Ключові показники</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обсяг видобутку • Частка ринку • Фінансові результати • Операційна ефективність • Кількість реалізованого пального • Клієнтська задоволеність 	<p>Унікальна ціннісна пропозиція</p> <ul style="list-style-type: none"> • Найбільшій нафтогазовий оператор в Україні • Контроль над усім виробничим ланцюгом • Розгалужена мережа • Гарантована якість продукції • Енергетична безпека 	<p>Конкурентна перевага</p> <ul style="list-style-type: none"> • Власні ресурси • Розвинена інфраструктура • Державна підтримка • Досвід та експертиза • Інновації та модернізація <p>Канали</p> <ul style="list-style-type: none"> • Власна мережа АЗС • Оптові поставки • Експорт • Прямі контракти Цифрові сервіси 	<p>Цільова аудиторія</p> <ul style="list-style-type: none"> • Корпоративні клієнти • Роздрібні споживачі • Державні установи • Оптові покупці
--	---	--	---	--

Продовження рис. 2.2

Структура витрат	Структура доходів
<ul style="list-style-type: none"> • Витрати на видобуток • Переробка та зберігання • Логістика та транспортування • Податки та екологічні платежі • Фінансування інновацій • Маркетинг та розвиток бренду 	<ul style="list-style-type: none"> • Продаж нафти та газу • Реалізація пального через АЗС • Оптові продажі • Експорт • Надання сервісних послуг • Державні контракти

Рис. 2.2 – бізнес-модель Lean Canvas підприємства ПАТ «Укрнафта»

Джерело: сформовано автором за даними управлінської звітності

Ця модель допомагає глибше усвідомити, як саме компанія створює, доносить і отримує цінність, дозволяє побачити сильні й слабкі сторони бізнесу, краще зрозуміти потреби клієнтів і способи їх задоволення, а також сформувані чітке уявлення про перспективи розвитку підприємства. Аналіз бізнес-моделі Lean Canvas підприємства ПАТ «Укрнафта» дав змогу виявити ключові аспекти функціонування компанії в сучасних економічних умовах. Серед основних проблем виділяються висока залежність від глобальних цін на нафту, регуляторний тиск, зношена інфраструктура, екологічні виклики, а також застарілість ERP-системи, яка гальмує ефективність управлінських процесів. У сукупності ці фактори формують високий рівень операційного та стратегічного ризику, що вимагає комплексного підходу до модернізації діяльності.

Унікальна ціннісна пропозиція ПАТ «Укрнафта», що базується на контролі всього виробничого ланцюга, наявності власної ресурсної бази, широкій мережі АЗС і гарантії якості продукції, створює стійку конкурентну перевагу. Водночас реалізація заходів з цифровізації та модернізації ERP-системи дозволить підвищити рівень прозорості, гнучкості й аналітичної підтримки прийняття рішень.

Цільова аудиторія компанії охоплює як роздрібних, так і корпоративних клієнтів, включно з державними установами, що забезпечує широку диверсифікацію доходів. Багатоканальна система збуту — через власну мережу АЗС, оптові продажі, експорт і цифрові сервіси — сприяє зміцненню фінансових показників та стабілізації грошових потоків.

Отже ПАТ «Укрнафта» володіє значними сильними сторонами, зокрема добре розвинутою інфраструктурою, багаторічним досвідом роботи та стратегічним значенням для національної економіки. Однак для забезпечення стійкого розвитку та мінімізації ризиків компанії необхідно продовжити роботу над оптимізацією витрат та диверсифікацією джерел доходу.

Наступним кроком є аналіз впливу аспектів зовнішнього середовища на підприємство ПАТ «Укрнафта». Для цього доцільно застосувати PEST-аналіз(табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – PEST-аналіз підприємства ПАТ «Укрнафта»

Р (політичні фактори)	Е (економічні фактори)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Бюрократизація та рівень корупції 2. Вплив воєнних конфліктів 3. Недосконала та складна податкова система 4. Законодавство з охорони навколишнього середовища 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інфляція 2. Кредитно-грошова та податковобюджетна політика країни 3. Курси основних валют 4. Рівень розвитку банківської сфери
S (соціальні фактори)	T (технологічні фактори)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Рівень освіти населення країни 2. Ставлення до натуральних та екологічно чистих продуктів 3. Уподобання кінцевих споживачів послуг 4. Вимоги до якості продукції та рівня сервісу 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Рівень інновацій та технологічного розвитку галузі 2. Витрати на дослідження та розробки 3. Ступінь використання, впровадження та передачі технологій 4. Доступ до новітніх технологій

Джерело: сформовано автором на основі[28]

Результати PEST-аналізу показали, що діяльність підприємства значною мірою залежить від впливу зовнішніх факторів. Політичні аспекти, зокрема рівень бюрократизації, корупції, а також складність податкової системи, можуть суттєво впливати на ефективність бізнес-процесів та збільшувати фінансові витрати. Зміни в законодавстві з охорони навколишнього середовища також можуть створювати додаткові ризики, пов'язані з необхідністю адаптації виробничих потужностей.

Економічні фактори, такі як інфляція, коливання валютних курсів та фінансова політика держави, визначають собівартість продукції та платоспроможність споживачів. В умовах високої інфляції та нестабільності

на фінансових ринках підприємству необхідно розробити стратегії управління витратами та мінімізації валютних ризиків.

Соціальні фактори, зокрема рівень освіти населення та сприйняття екологічно чистих технологій, можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на формування іміджу компанії. Вимоги до якості продукції та рівня обслуговування сприяють вдосконаленню процесів у компанії, що є важливим для збереження конкурентоспроможності.

Технологічні фактори, такі як рівень інновацій та доступність новітніх технологій, мають безпосередній вплив на ефективність виробництва та можливості для модернізації. Витрати на дослідження та розробки, а також впровадження новітніх технологій, можуть значно покращити ефективність роботи компанії і допомогти їй адаптуватися до швидких змін на ринку.

2.2 Діагностика фінансово-економічної стану ПАТ «Укрнафта»

З метою обґрунтування бізнес-пропозицій щодо підвищення фінансової стійкості та платоспроможності ПАТ «Укрнафта» необхідним є проведення детального аналізу складу і структури його активів та пасивів, таблиця (2.3), а також їх динаміки таблиця (2.4). Структура активів та пасивів допоможе нам зрозуміти які зміни відбулися у структурі капіталу протягом досліджуваного періоду та проаналізувати їх питому вагу у загальній вартості майна підприємства та визначити ступінь збалансованості балансу. На основі цього аналізу можна оцінити ефективність управління майновими ресурсами компанії, виявити тенденції у формуванні джерел фінансування, а також виявити можливі ризики, пов'язані з надмірною залежністю від позикового капіталу чи неефективним використанням власних коштів. Важливим є також визначення, наскільки структура активів сприяє забезпеченню ліквідності підприємства та здатності своєчасно виконувати свої зобов'язання.

Отже розглянемо структуру активів та пасивів ПАТ «УКРНАФТА» для подальшого аналізу. Також розглянемо і зміни які відбулися в 2022- 2024 роках.

Таблиця 2.3 – Структура активів та пасивів ПАТ «Укрнафта»

Показники	Абсолютні величини, тис.грн			Частка у загальній величині, %		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Активи						
Необоротні активи	26 611 382	28 001 142	41 295 875	64,14%	42,80%	51,67%
Оборотні активи	14 859 745	37 399 456	38 608 057	35,82%	57,17%	48,31%
III, Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	15 245	15 245	15 245	0,04%	0,02%	0,02%
Пасиви						
Власний капітал	10 834 933	29 490 181	45 484 341	26,12%	45,08%	56,91%
Довгострокові зобов'язання	2 319 385	2 378 377	2 842 078	5,59%	3,64%	3,56%
Короткострокові зобов'язання	28 332 054	33 547 285	31 592 758	68,29%	51,28%	39,53%
Разом	41 486 372	65 415 843	79 919 177	100,00%	100,00%	100,00%

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта» [29,30]

Таблиця 2.4 – Зміни у структурі активів та пасивів ПАТ «Укрнафта»

Показники	Зміни				
	Абсолютні, тис.грн		Відносні, %		
	2022\2023	2023\2024	2022\2023	2023\2024	
Активи		Активи			
Необоротні активи	1 389 760	13 294 733	5,22%	47,48%	
Оборотні активи	22 539 711	1 208 601	151,68%	3,23%	
III, Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0,00%	0,00%	
Пасиви		Пасиви			
Власний капітал	18 655 248	15 994 160	172,18%	54,24%	
Довгострокові зобов'язання	58 992	463 701	2,54%	19,50%	
Короткострокові зобов'язання	-5 215 231	-1 954 527	18,41%	-5,83%	
Разом	23 929 471	14 503 334	57,68%	22,17%	

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта» [29,30]

У складі активів спостерігається активне зростання як оборотних, так і необоротних активів. Оборотні активи у 2023 році збільшилися у 2,5 рази порівняно з 2022 роком, що супроводжувалося зростанням їх частки в загальній структурі до 57,17%. Це вказує на покращення ліквідності та зростання гнучкості підприємства щодо розрахунків за короткостроковими зобов'язаннями. Проте у 2024 році спостерігається зміщення акценту на довгострокову перспективу: частка необоротних активів зросла до 51,67%, що є наслідком нарощення капітальних інвестицій. При цьому обсяг необоротних активів збільшився на 47,48% за 2023–2024 роки, що є свідченням посилення інвестиційної активності підприємства.

Незначна і стабільна частка необоротних активів, утримуваних для продажу, яка становила лише 0,02% протягом усього періоду, свідчить про відсутність суттєвого впливу цієї групи на загальну структуру активів.

У складі пасивів відбулися ще більш суттєві зміни. Найбільше зростання продемонстрував власний капітал: за період 2022–2024 років його обсяг збільшився більше ніж у 4 рази — з 10 834 933 тис. грн до 45 484 341 тис. грн. Частка власного капіталу у загальній структурі пасивів зросла з 26,12% у 2022 році до 56,91% у 2024 році. Це свідчить про істотне посилення автономії підприємства та зменшення залежності від зовнішнього фінансування.

Довгострокові зобов'язання зросли помірно: їх обсяг збільшився на 19,5% за 2023–2024 роки, однак частка в структурі пасивів залишилася низькою — лише 3,56% у 2024 році. Це свідчить про обмежене використання довгострокового боргового фінансування, що позитивно впливає на фінансову стійкість підприємства.

Короткострокові зобов'язання, які на початку періоду склали основну частину пасивів (68,29% у 2022 році), суттєво скоротилися. У 2024 році їх частка знизилася до 39,53%, що супроводжувалося абсолютним зменшенням обсягів на 5,83% протягом останнього року аналізу. Зниження короткострокових боргів свідчить про покращення платоспроможності підприємства та зменшення ризику втрати ліквідності.

Загалом, валюта балансу зросла за аналізований період майже удвічі — з 41,49 мільяра грн у 2022 році до 79,92 мільярда грн у 2024 році. Це вказує на активне розширення діяльності підприємства. Далі розглянемо також структуру доходів ПАТ «Укрнафта» таблиця (2.5).

Таблиця 2.5 – Структура доходів ПАТ «Укрнафта»

Показники	2022		2023		2024	
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%
Чистий дохід від реалізації продукції	40 873 012	94,68%	95 169 397	94,97%	105 199 240	94,78%
Інші операційні доходи	1 544 178	3,58%	2 895 899	2,89%	2 943 132	2,65%
Інші фінансові доходи	752 827	1,74%	2 146 983	2,14%	2 851 547	2,57%
Доходи	43 170 017	100,00%	100 212 279	100,00%	110 993 919	100,00%

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта» [29,30]

Аналіз динаміки доходів ПАТ «Укрнафта» за 2022–2024 роки свідчить про позитивну тенденцію зростання основних показників. Чистий дохід від реалізації продукції у 2022 році становив 40 873 012,00 тисяч грн або 94,68% у загальній структурі доходів. У 2023 році даний показник зріс до 95 169 397 тисяч грн, що становило 94,97% від сукупних доходів. У 2024 році чистий дохід досяг 105 199 240 тисяч грн при збереженні високої питомої ваги у структурі доходів — 94,78%. Зазначені дані свідчать про стабільну домінуючу роль основної діяльності у формуванні доходів підприємства, незважаючи на незначні коливання частки.

Інші операційні доходи у 2022 році склали 1 544 178 тисяч грн або 3,58%. У 2023 році спостерігається збільшення цього показника до 2 895 899 тисяч грн, однак його частка у загальному обсязі доходів дещо зменшилась до 2,89%. У 2024 році інші операційні доходи зросли до 2 943 132 тисяч грн, проте їх питома вага знизилася до 2,65%. Це свідчить про зменшення залежності підприємства від операційних доходів, не пов'язаних із основною діяльністю.

Інші фінансові доходи продемонстрували помітну позитивну динаміку. У 2022 році вони становили 752 827 тисяч грн або 1,74%. У 2023 році обсяг інших фінансових доходів збільшився до 2 146 983 тисяч грн, що становило

2,14%. У 2024 році цей показник досяг 2 851 547 тисяч грн при питомій вазі 2,57%. Зростання даного джерела доходів свідчить про активізацію фінансової діяльності підприємства та розширення джерел фінансування.

Загальні доходи ПАТ «Укрнафта» у 2022 році склали 43 170 017 тисяч грн. У 2023 році вони суттєво зросли до 100 212 279 тисяч грн, а у 2024 році досягли 110 993 919 тисяч грн, що свідчить про стабільне зростання економічної активності компанії.

Проведений аналіз доходів ПАТ «Укрнафта» за 2022–2024 роки демонструє стійке зростання чистого доходу від реалізації продукції, активізацію фінансової діяльності та збереження стабільної структури доходів, що позитивно впливає на фінансову стійкість та платоспроможність підприємства. На рисунку (2.2) графічно зображено структуру доходів ПАТ «Укрнафта».

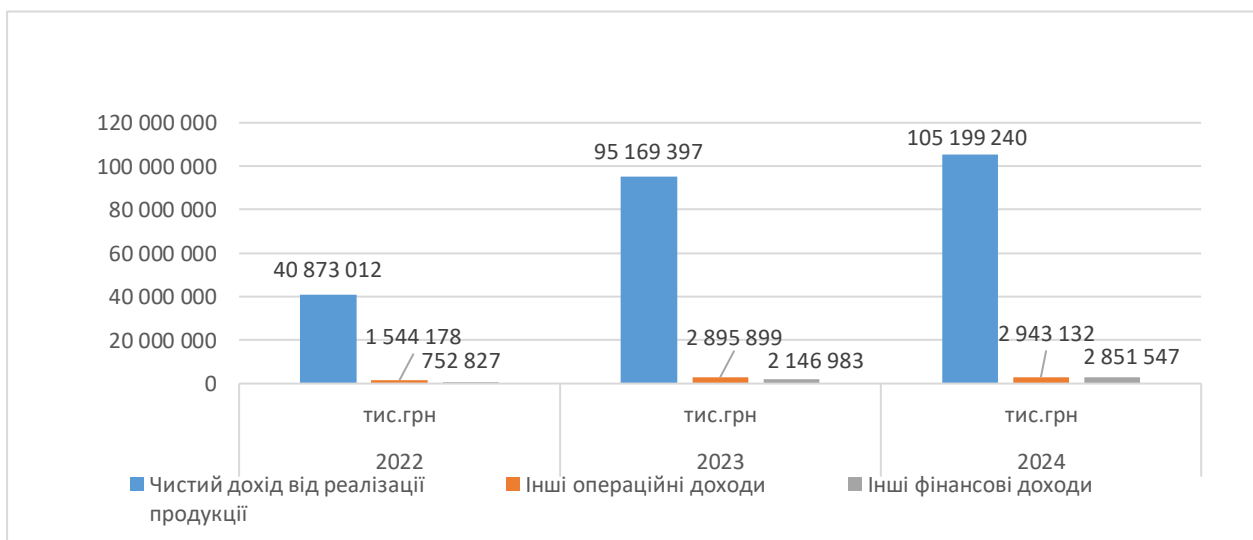

Рисунок 2.2 – Структура доходів ПАТ «Укрнафта»

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта» [29,30]

Коли ми розглянули структуру доходів, варто розглянути і структуру витрат (табл. 2.6). Аналіз структури витрат ПАТ «Укрнафта» є важливим етапом у виявленні основних напрямів використання фінансових ресурсів підприємства. Детальний розгляд витрат дозволяє визначити, які статті займають найбільшу питому вагу у загальній сумі витрат. Це, у свою чергу, дає змогу виявити резерви для оптимізації витратної частини бюджету та підвищення рентабельності діяльності компанії. Представлені у таблиці дані

допоможуть проаналізувати зміни в структурі витрат протягом досліджуваного періоду та виявити основні тенденції їх розвитку.

Таблиця 2.6 – Структура витрат ПАТ «Укрнафта»

Показники	2022		2023		2024	
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	Тис.грн	%
Собівартість реалізованої продукції	17 278 951	35,78	44 684 808	58,32	64 471 654	68,18
Адміністративні витрати	1 948 575	4,03	2 042 963	2,67	3 143 737	3,32
Витрати на збут	3 292 446	6,82	6 747 797	8,81	5 794 193	6,13
Інші операційні витрати	24 010 142	49,72	17 003 615	22,19	17 099 654	18,08
Фінансові витрати	1 761 812	3,65	492 708	0,64	464 543	0,49
Інші витрати	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Витрати з податку на прибуток	0	0,00	5 642 217	7,36	3 591 505	3,80
Всього витрат	48 291 926	100,00	76 614 108	100,00	94 565 286	100,00

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта»[29,30]

Аналіз структури витрат ПАТ «Укрнафта» за 2022–2024 роки свідчить про суттєві зміни у розподілі основних статей витрат. Собівартість реалізованої продукції за аналізований період значно зростає як у абсолютному вимірі, так і у відносних показниках. У 2022 році вона становила 17 278 951 тис. грн або 35,78% загальних витрат, у 2023 році – 44 684 808 тис. грн (58,32%), а у 2024 році – 64 471 654 тис. грн (68,18%). Така динаміка вказує на посилення залежності підприємства від прямих витрат на виробництво продукції, що потребує подальшого контролю для збереження фінансової стійкості.

Адміністративні витрати демонструють незначне зростання у абсолютних показниках – з 1 948 575 тис грн у 2022 році до 3 143 737 тис грн у 2024 році. Проте їх питома вага знизилась з 4,03% у 2022 році до 3,32% у 2024 році, що свідчить про раціоналізацію управлінських витрат відносно загальної суми витрат.

Витрати на збут у 2023 році досягли пікового значення – 6 747 797 тис грн або 8,81% витрат, однак у 2024 році вони скоротилися до 5 794 193 тис грн (6,13%). Зниження частки витрат на збут може бути наслідком оптимізації збутових процесів або зменшення обсягів реалізації продукції.

Інші операційні витрати суттєво зменшилися як у абсолютних показниках з 24 010 142 тис грн у 2022 році до 17 099 654 тис грн у 2024 році, так і у їх частці у структурі витрат з 49,72% у 2022 році до 18,08% у 2024 році. Це позитивна тенденція, яка свідчить про підвищення ефективності операційної діяльності підприємства.

Фінансові витрати протягом трьох років демонстрували стабільне зниження. У 2022 році вони становили 1 761 812 тис грн або 3,65% витрат, а у 2024 році – лише 464 543 тис грн або 0,49%. Така тенденція свідчить про покращення фінансової дисципліни та ефективніше управління позиковим капіталом.

Витрати з податку на прибуток з'явилися лише у 2023 році та становили 5 642 217 тис грн (7,36% витрат), а у 2024 році зменшилися до 3 591 505 тис грн (3,80%). Це вказує на формування позитивного фінансового результату, що потребував сплати податку, однак водночас у 2024 році відбулося його скорочення.

Інші витрати упродовж усього періоду залишалися відсутніми.

Протягом 2022–2024 років ПАТ «Укрнафта» демонструвало зростання загальної суми витрат при зміні їх структури у бік збільшення частки собівартості реалізованої продукції та зменшення інших операційних і фінансових витрат. Це свідчить про прагнення підприємства до підвищення ефективності основної діяльності, проте водночас вимагає посилення контролю над виробничими витратами для забезпечення подальшої

фінансової стійкості. На рисунку (2.3) графічно зображено структуру витрат ПАТ «Укрнафта».

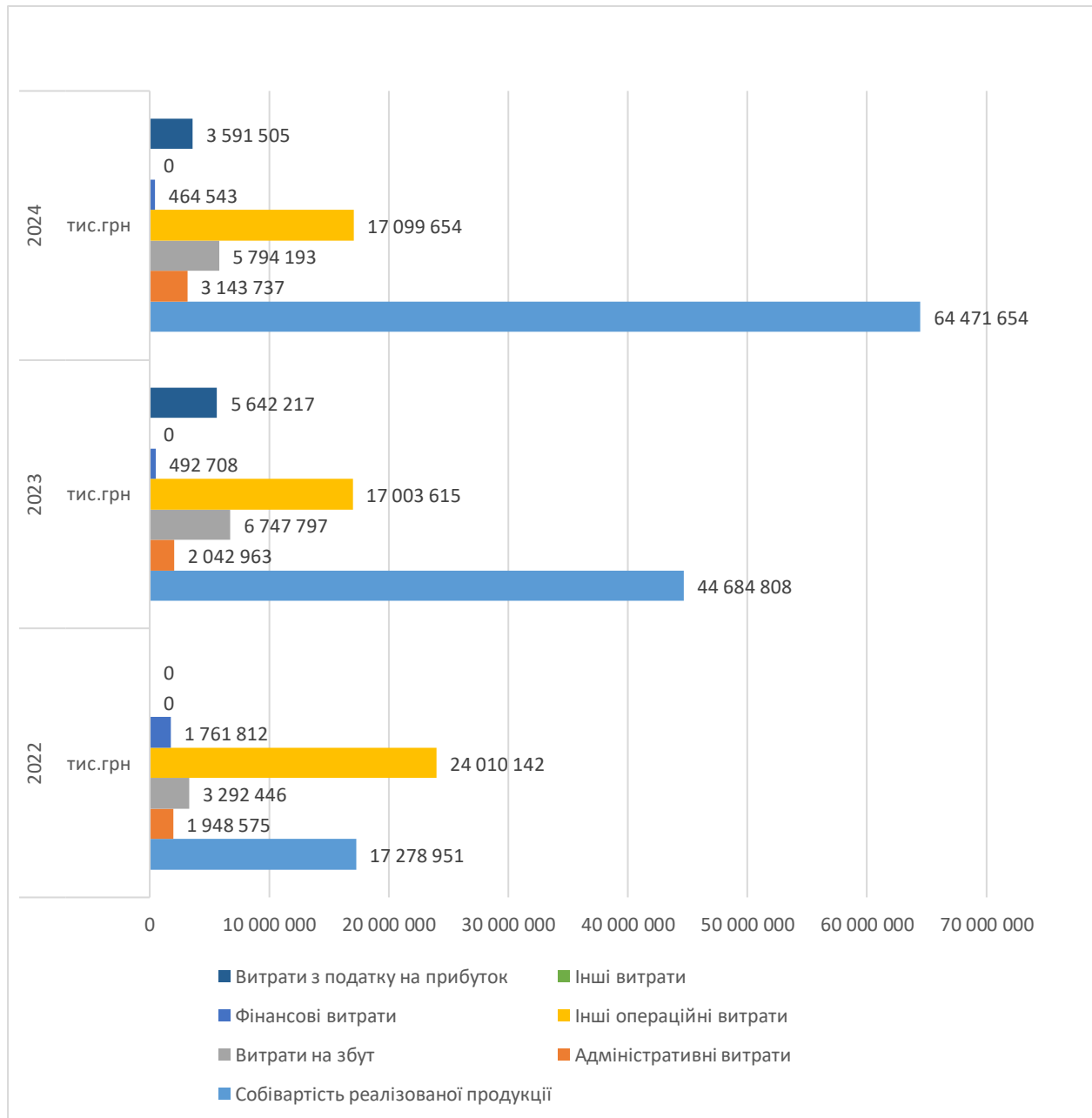

Рисунок 2.3 – Структура витрат ПАТ «Укрнафта»

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта» [29,30]

Отже, у досліджуваному періоді фінансовий стан ПАТ «Укрнафта» характеризується позитивною динамікою. Спостерігається зростання доходів підприємства при одночасному скороченні операційних витрат. Валюта балансу майже подвоїлася, що свідчить про розширення діяльності підприємства. Водночас поліпшилась структура капіталу, що є додатковим підтвердженням покращення фінансового стану підприємства.

2.3 Аналіз фінансової стійкості та платоспроможності підприємства ПАТ «Укрнафта»

Насамперед для визначення платоспроможності необхідно розглянути ліквідність балансу підприємства. Баланс вважається абсолютно ліквідним, якщо дотримуються наступні співвідношення: $A1 \geq П1$, $A2 \geq П2$, $A3 \geq П3$, $A4 \leq П4$.

Якщо хоча б одна з наведених нерівностей має протилежний знак, ліквідність балансу не можна вважати абсолютною. Результати розрахунків, наведені в таблиці (2.7), свідчать про те, що ПАТ «Укрнафта» протягом 2022–2024 років не є абсолютно ліквідним.

Таблиця 2.7 – Аналіз ліквідності балансу ПАТ «Укрнафта»

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.
1. Найбільш ліквідні активи А1, тис.грн.	830 657	17 792 861	21 097 987
2. Середньоліквідні активи А2, тис.грн.	7 373 394	9 559 108	2 868 505
3. Активи повільної реалізації, А3, тис.грн.	6 655 694	10 047 487	14 641 565
4. Активи, що важко реалізуються А4, тис.грн.	26 626 627	28 016 387	41 311 120
5. Найбільш термінові зобов'язання П1, тис.грн.	13 610 193	20 819 915	22 067 270
6. Короткострокові пасиви П2, тис.грн.	14 721 861	12 727 370	9 525 488
7. Довгострокові кредити і позики П3, тис.грн.	2 319 385	2 378 377	2 842 078
8. Постійні пасиви, П4, тис.грн.	10 834 933	29 490 181	45 484 341
A1 – П1, тис.грн.	-12 779 536	-3 027 054	-969 283
A2 – П2, тис.грн.	-7 348 467	-3 168 262	-6 656 983
A3 – П3, тис.грн.	4 336 309	7 669 110	11 799 487
П4 – А4, тис.грн.	-15 791 694	1 473 794	4 173 221

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта» [29,30]

Перша нерівність $A1 \geq П1$ протягом 2022–2024 років не виконується, що вказує на нестачу найбільш ліквідних активів для покриття найбільш термінових зобов'язань. Проте простежується позитивна динаміка зменшення розриву, що свідчить про поступове зростання короткострокової ліквідності, хоча поточна платоспроможність ще залишається незадовільною.

Друга нерівність $A2 \geq П2$ не дотримується у жодному з аналізованих років, що демонструє дефіцит середньоліквідних активів для покриття короткострокових пасивів. Найгірший показник був зафіксований у 2024 році -6 656 983 тис. грн, що вказує на погіршення структури оборотних активів і потребу в оптимізації складу ліквідних ресурсів.

Третя нерівність $A3 \geq П3$ виконується у всі роки, що означає, що підприємство має достатній обсяг активів повільної реалізації для покриття довгострокових зобов'язань. Зокрема, перевищення активів над зобов'язаннями зросло з 4 336 309 тис. грн у 2022 році до 11 799 487 тис. грн у 2024 році. Це є позитивною ознакою фінансової стійкості у середньостроковій перспективі.

Четверта нерівність $A4 \leq П4$ не виконувалася лише у 2022 році -15 791 694 тис. грн, що свідчило про нестачу власних обігових коштів та залежність від залучених ресурсів. У 2023 та 2024 роках ситуація покращилася: зафіксовано позитивні значення у 1 473 794 тис. грн та 4 173 221 тис. грн відповідно, що свідчить про відновлення фінансової стійкості.

Аналіз ліквідності балансу ПАТ «Укрнафта» показав, що впродовж 2022–2024 років підприємство не забезпечувало абсолютної ліквідності, оскільки перша та друга нерівності залишаються невиконаними. Водночас дотримання третьої та поступове виконання четвертої нерівностей вказує на наявність потенціалу для поліпшення фінансової ситуації. Виконання четвертої нерівності протягом останніх двох років свідчить про виконання базового критерію фінансової стійкості Стабільне зростання активів повільної реалізації та постійних пасивів дозволяє зробити висновок про позитивні тенденції у зміцненні фінансової стабільності та перспективу підвищення

платоспроможності у майбутньому. Далі варто розглянути відносні показники ліквідності та платоспроможності підприємства (табл. 2.8)

Таблиця 2.8 – Аналіз показників ліквідності та платоспроможності ПАТ «Укрнафта»

Назва показника	Нормативне значення	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Власний оборотний капітал, тис. грн	Збільшення (позитивне значення)	-13472309	3852171	7015299
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-0,3	0,03	0,53	0,67
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7-0,8	0,33	0,86	0,90
Коефіцієнт загальної ліквідності	> 1,0	0,52	1,11	1,22
Коефіцієнт ліквідності запасів	-	0,20	0,26	0,32
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та заборгованості та дебіторської	-	0,51	0,70	6,29
Коефіцієнт співвідношення активів	> 1,0	0,56	1,34	0,93

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта» [29,30]

Власний оборотний капітал у 2022 році мав від’ємне значення мінус 13472309 тис. грн, що свідчило про наявність значних проблем із фінансуванням поточної діяльності. У 2023 році показник став позитивним і становив 3852171 тис. грн, а у 2024 році зріс до 7015299 тис. грн, що вказує на поступове покращення фінансової стійкості підприємства.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2022 році дорівнював 0,03, що свідчило про низьку спроможність підприємства негайно погашати свої короткострокові зобов’язання за рахунок найбільш ліквідних активів. У 2023 році він підвищився до 0,53, а у 2024 році до 0,67, що свідчить про наявність надлишку грошових коштів для покриття поточних боргів.

Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2022 році становив 0,33 і вказував на недостатній рівень забезпечення короткострокових зобов’язань. У наступні роки показник зростав, досягнувши 0,86 у 2023 році та 0,90 у 2024 році, що свідчить про покращення платоспроможності.

Коефіцієнт загальної ліквідності у 2022 році був на рівні 0,52, що характеризувало низький рівень покриття поточних зобов'язань активами. У 2023 році він збільшився до 1,11, а у 2024 році до 1,22, досягнувши мінімально допустимого нормативного значення, це вказує на позитивну динаміку, проте ідеальним вважається значення цього показника в межах 2-3 одиниць.

Коефіцієнт ліквідності запасів демонструє поступове зростання з 0,20 у 2022 році до 0,32 у 2024 році, що свідчить про підвищення ролі запасів у забезпеченні ліквідності.

Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості зріс із 0,51 у 2022 році до 6,29 у 2024 році, що свідчить про істотне переважання кредиторської заборгованості над дебіторською і може мати негативний вплив на фінансову рівновагу підприємства.

Коефіцієнт співвідношення активів у 2022 році складав 0,56, у 2023 році підвищився до 1,34, що свідчить про покращення фінансування активів за рахунок власного капіталу, проте у 2024 році знизився до 0,93, що знову вказує на погіршення фінансової стійкості.

Проведемо оцінювання абсолютних величин, які характеризують фінансову стійкість підприємства. У (табл. 2.10) представлено значення відповідних показників у розрізі трьох звітних років — 2022, 2023 та 2024 для АТ «Укрнафта».

Як можемо бачити, наявність власних оборотних коштів на підприємстві у 2022–2024 роках демонструвала позитивну динаміку. У 2022 році спостерігався значний дефіцит у розмірі -15 776 449 тис. грн, однак уже в 2023 році показник вийшов у позитивне значення — 1 489 039 тис грн, що свідчить про покращення на 109,44%. У 2024 році зростання продовжилось, і показник досягнув 4 188 466 тис грн, що ще на 181,28% більше у порівнянні з попереднім роком. Така динаміка може свідчити про покращення внутрішніх фінансових процесів, збільшення прибутковості або ефективніше використання ресурсів.

Робочий капітал, власні та довгострокові кошти, підприємства також відображає позитивну динаміку. У 2022 році він становив -13 457 064 тис. грн,

але вже у 2023 році — 3 867 416 тис грн, зростання на 128,74%. У 2024 році капітал ще більше покращився до 7 030 544 тис. грн, зберігаючи зростання, хоча темп дещо сповільнився 81,71%. Це свідчить про зменшення фінансової залежності від зовнішніх джерел та підвищення здатності покривати короткострокові зобов'язання за рахунок стабільних власних ресурсів.

Наявність загальних коштів також значно зросла у 2023 році до 37 414 701 тис грн, збільшення на 151,46% у порівнянні з 2022 роком, а в 2024 році — до 38 623 302 тис грн, що є незначним зростанням на 3,23%. Значний обсяг загальних коштів створює сприятливі умови для подальшого зміцнення позицій на ринку таблиця (2.9). Водночас важливим є забезпечення ефективного управління цими ресурсами для підтримання позитивної динаміки в майбутньому.

Таблиця 2.9 – Абсолютні показники фінансової стійкості ПАТ «Укрнафта»

Назва показника	Роки			Відхилення,%	
	2022	2023	2024	2022/2023	2023/2024
(В) Наявність власних оборотніх коштів, тис.грн.	-15 776 449	1 489 039	4 188 466	109,44	181,28
(ВД) Наявність власних та довгострокових коштів (робочий капітал), тис.грн.	-13 457 064	3 867 416	7 030 544	128,74	81,71
(ЗК) Наявність загальних коштів, тис.грн.	14 874 990	37 414 701	38 623 302	151,46	3,23

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта» [29,30]

Узагальнюючи, аналіз показників свідчить про суттєве покращення фінансового стану підприємства протягом 2022–2024 років. Підприємству вдалося не лише подолати кризовий стан із дефіцитом коштів, а й стабілізувати власний та робочий капітал. Важливо підтримувати обрану фінансову стратегію, приділяючи особливу увагу збереженню позитивної

динаміки власних коштів та підвищенню ефективності використання загальних ресурсів.

Далі варто визначити тип фінансової стійкості (табл. 2.10). Для характеристики фінансового стану підприємства розглядають чотири типи фінансової стійкості. абсолютна, нормальна, нестійка, та кризовий фінансовий стан.

Таблиця 2.10 – Модель фінансової стійкості ПАТ «Укрнафта»

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.
Дефіцит/надлишок (-/+) власних оборотних коштів для формування запасів, тис.грн.	-21 351 371	-7 113 010	-6 020 583
Дефіцит/надлишок (-/+) власних оборотних та довгострокових позикових коштів для формування запасів, тис.грн.	-19 031 986	-4 734 633	-3 178 505
Дефіцит/надлишок (-/+) загальної суми коштів для формування запасів, тис.грн.	9 300 068	28 812 652	28 414 253
Тип фінансової стійкості	нестійка	нестійка	Нестійка

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта»[29,30]

Аналіз даних таблиці вище дозволяє оцінити рівень фінансової стійкості ПАТ «Укрнафта» в динаміці за період 2022–2024 років. Оцінка здійснювалась на основі показників забезпеченості запасів різними джерелами фінансування — як власними, так і залученими. Це дозволяє комплексно охарактеризувати здатність підприємства утримувати належний рівень платоспроможності та ефективно управляти оборотним капіталом. Впродовж всього періоду дослідження тип фінансової стійкості залишається нестійким.

У 2022 році підприємство зазнавало значного дефіциту власних оборотних коштів для покриття запасів, що становив -21 351 371 тис. грн. Проте вже у 2023 році цей показник скоротився більш ніж у три рази — до -7 113 010 тис. грн, а у 2024 році спостерігається подальше зменшення дефіциту

до -6 020 583 тис. грн. Така динаміка свідчить про суттєве покращення ситуації з власними ресурсами підприємства, що є важливим кроком на шляху до стабілізації фінансової стійкості.

Аналогічні тенденції простежуються і при аналізі власних та довгострокових позикових коштів: у 2022 році їх недостатність складала -19 031 986 тис. грн, у 2023 році — -4 734 633 тис. грн, а у 2024 році — -3 178 505 тис. грн. Це демонструє значне зміцнення потенціалу підприємства покривати потребу у формуванні запасів за рахунок стабільніших джерел фінансування, що позитивно впливає на його платоспроможність.

Особливо важливо відзначити стабільне зростання загальної суми коштів для забезпечення запасів: з 9 300 068 тис. грн у 2022 році до 28 812 652 тис. грн у 2023-му та 28 414 253 тис. грн у 2024 році. Це свідчить про розширення фінансових можливостей підприємства щодо оперативного забезпечення господарської діяльності, навіть попри тимчасове збереження дефіциту окремих джерел фінансування.

Хоча тип фінансової стійкості формально визначено як "нестійкий" упродовж всього періоду, на практиці відбувається послідовне зниження дефіциту фінансових ресурсів, що створює передумови для переходу до більш стійкого типу вже в короткостроковій перспективі. Така позитивна динаміка вказує на поступове зміцнення позицій підприємства, підвищення рівня контролю за фінансовими потоками та ефективності управління обіговими коштами.

Таким чином, результати аналізу демонструють, що ПАТ «Укрнафта» впевнено рухається в напрямку стабілізації фінансового стану, і за умови збереження поточної тенденції, підприємство має всі шанси суттєво покращити фінансову стійкість у найближчі періоди. Це створює сприятливе підґрунтя для реалізації подальших заходів з оптимізації структури фінансування та зменшення залежності від короткострокових позикових джерел. В таблиці (2.11) розглянуто відності показники фінансової стійкості.

Таблиця 2.11 – Відносні показники фінансової стійкості ПАТ «Укрнафта»

Показник	Орієнтовне значення	Роки			Відхилення,%	
		2022	2023	2024	2022/ 2023	2023/ 2024
Коефіцієнт фінансової автономії	>0,7 (збільшення)	0,26	0,45	0,57	72,61	26,25
Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	<1,7 (зменшення)	3,83	2,22	1,76	-42,07	-20,79
Коефіцієнт фінансового ризику (Кфр)	<0,5 (зменшення)	2,83	1,22	0,76	-56,94	-37,85
Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кмвк)	>0,5 (збільшення)	-1,24	0,13	0,15	-110,56	17,86
Коефіцієнт покриття відсотків (Кпв)	>1	1,00	60,35	44,10	5934,63	-26,93
Коефіцієнт покриття запасів (Кпз)	>0,6-0,8 (збільшення)	2,67	4,35	3,78	63,01	-13,02
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,67-1,5	0,35	0,82	1,32	132,22	60,91
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	< 0,4-0,6 (зменшення)	0,74	0,55	0,43	-25,67	-21,54

Джерело: розроблено автором на основі звітності ПАТ «Укрнафта» [29,30]

Аналіз фінансових показників ПАТ «Укрнафта» за період 2022–2024 років свідчить про поступове покращення основних характеристик фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Коефіцієнт фінансової автономії у 2022 році становив 0,26, що значно нижче орієнтовного значення понад 0,7. Проте у 2023 році цей показник зріс до 0,45, а у 2024 році — до 0,57. Темп зростання за 2022–2023 роки склав 72,61%, а за 2023–2024 роки — 26,25%, що свідчить про позитивну динаміку, хоча рівень фінансової незалежності все ще недостатній.

Коефіцієнт фінансової залежності за аналізований період зменшився з 3,83 у 2022 році до 1,76 у 2024 році. Зниження на 42,07% у 2022–2023 роках і на 20,79% у 2023–2024 роках вказує на зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування, що є позитивною тенденцією.

Коефіцієнт фінансового ризику також демонструє стійке зниження з 2,83 у 2022 році до 0,76 у 2024 році, що відповідно супроводжувалося зменшенням на 56,94% та 37,85% у розглядувані періоди. Проте, навіть попри

таку позитивну динаміку, рівень ризику залишається вищим за орієнтовне значення менше ніж 0,5.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу зазнав суттєвого покращення: з негативного значення -1,24 у 2022 році до позитивних 0,13 у 2023 році і 0,15 у 2024 році. Зростання на 110,56% у 2022–2023 роках та 17,86% у 2023–2024 роках свідчить про підвищення здатності підприємства ефективно управляти власними ресурсами.

Коефіцієнт покриття відсотків суттєво зріс з 1,00 у 2022 році до 60,35 у 2023 році, що становить приріст на 5934,63%. У 2024 році відбулося зменшення до 44,10, проте цей рівень залишається надзвичайно високим, що свідчить про здатність підприємства впевнено обслуговувати свої боргові зобов'язання.

Коефіцієнт покриття запасів у 2022 році дорівнював 2,67 і продовжував зростати до 4,35 у 2023 році з наступним зменшенням до 3,78 у 2024 році. Темпи змін становили 63,01% зростання у 2022–2023 роках та зниження на 13,02% у 2023–2024 роках. Значення показника значно перевищує орієнтовний діапазон 0,6–0,8, що свідчить про наявність надлишкових запасів відносно оборотних активів.

Коефіцієнт фінансової стабільності демонструє виражену позитивну динаміку: з 0,35 у 2022 році до 1,32 у 2024 році із темпами приросту 132,22% і 60,91% відповідно. Досягнення рівня понад 1,0 свідчить про покращення структури джерел фінансування та зміцнення фінансової бази підприємства.

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу зменшився з 0,74 у 2022 році до 0,43 у 2024 році. Зниження на 25,67% у 2022–2023 роках та на 21,54% у 2023–2024 роках вказує на зменшення залежності підприємства від залучених коштів, що сприяє зростанню фінансової стійкості.

Результати аналізу відносних показників фінансової стійкості свідчать про поступове покращення фінансової стійкості ПАТ «Укрнафта». Незважаючи на те, що деякі показники ще не досягли орієнтовних значень, спостерігається чітка позитивна динаміка у зменшенні фінансового ризику, підвищенні автономії та стабільності підприємства.

Отже, в умовах непростого макроекономічного середовища підприємство зберігає провідні позиції на ринку видобутку та реалізації нафтопродуктів. Особливу увагу необхідно звернути на зміни в структурі активів та пасивів: компанія поступово зменшує долю короткострокових боргів і нарощує власні ресурси, що покращує її платоспроможність і знижує вразливість до коливань ринкових умов. Така трансформація балансу є результатом послідовної стратегії оптимізації зобов'язань та підвищення якості операційних грошових потоків.

Динаміка ліквідності також демонструє відновлення фінансових резервів: підвищення показників ліквідності свідчить про зростання здатності компанії виконувати короткострокові зобов'язання без залучення додаткових позик. Враховуючи, що нормативні значення ще не досягнуті в повній мірі, подальша робота над підтриманням необхідного рівня грошових коштів та дебіторських надходжень залишатиметься одним із пріоритетів фінансового управління.

У той же час зниження дефіциту власних оборотних коштів у формуванні виробничих запасів свідчить про ефективні заходи з оптимізації оборотного капіталу: компанія навчається балансувати між інвестиціями в зростання видобутку та підтриманням достатніх ліквідних резервів. Цей баланс є ключовим для забезпечення безперервності операційної діяльності та збереження інвестиційної привабливості.

Позитивні зрушення у співвідношенні власного і позикового капіталу та зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування демонструють, що «Укрнафта» рухається в напрямку більшої фінансової незалежності.

Таким чином, подальше укріплення фінансової стійкості компанії ґрунтуватиметься на збереженні ефективності управління грошовими потоками та їх збільшенні, послідовній оптимізації витрат і диверсифікації доходів. Такий комплексний підхід дозволить забезпечити належний рівень платоспроможності, знизити вплив зовнішніх чинників та створити міцний фундамент для реалізації бізнес-пропозиції, спрямованої на довгострокове зростання та розвиток ПАТ «Укрнафта».

РОЗДІЛ 3

ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС ПРОПОЗИЦІЇ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПАТ «УКРНАФТА»

3.1 Основні параметри бізнес-пропозиції підвищення фінансової стійкості та платоспроможності ПАТ «УКРНАФТА»

Аналіз фінансового стану ПАТ «Укрнафта» у попередньому розділі показав, що компанія демонструє позитивні тенденції в напрямку підвищення фінансової стійкості, зокрема за рахунок скорочення короткострокових зобов'язань, нарощування власного капіталу та поліпшення показників ліквідності. Водночас збереження ризиків, пов'язаних із нестабільним макроекономічним середовищем, потребує посилення довгострокової стратегії розвитку.

Для покращення таких фінансових показників, як ліквідність, платоспроможність та фінансова стійкість, доцільно збільшити обсяг власного капіталу. Досягнути цього можна через впровадження сучасних цифрових рішень. Ефективним рішенням для підвищення рівня фінансової стійкості ПАТ «Укрнафта» є впровадження SAP S/4HANA — сучасної ERP-системи нового покоління, яка розроблена німецькою компанією SAP SE. Цей програмний продукт спеціально створений для комплексної автоматизації ключових процесів підприємств у режимі реального часу, що сприяє зростанню їх платоспроможності, ліквідності та стабільності.

Ефективним рішенням для підвищення рівня фінансової стійкості ПАТ «Укрнафта» є впровадження SAP S/4HANA — сучасної ERP-системи нового покоління, яка розроблена німецькою компанією SAP SE. Цей програмний продукт спеціально створений для комплексної автоматизації ключових

процесів підприємств у режимі реального часу, що сприяє зростанню їх платоспроможності, ліквідності та стабільності.

SAP S/4HANA відрізняється високою продуктивністю завдяки використанню технології оперативної обробки даних у пам'яті, що дозволяє істотно скоротити час обробки інформації. Система охоплює всі функціональні зони компанії — від фінансів до виробництва, закупівель, обслуговування клієнтів та управління персоналом[32].

Кожен рівень управління на підприємстві отримує доступ до релевантних інструментів:

- Топ менеджмент має змогу оперативно отримувати точні аналітичні дані щодо фінансової ситуації підприємства. Це створює підґрунтя для стратегічного планування, оцінки ефективності та адаптації фінансових і виробничих стратегій до зовнішніх змін.
- Керівники середньої ланки отримують інструменти для ефективного планування виробничих і операційних процесів, контролю витрат, моніторингу продуктивності працівників, а також оперативного виявлення слабких місць у структурі бізнесу.
- Працівники забезпечуються зручним функціоналом для якісного виконання обов'язків, збору та обробки даних, що дозволяє уникати дублювання інформації та підвищує ефективність рутинних операцій [31].

До основних переваг впровадження SAP S/4HANA на ПАТ «Укрнафта» можна віднести:

- Підтримку аналітики в режимі реального часу, що покращує процеси ухвалення рішень: дана система функціонує на основі інноваційної in-memory платформи SAP HANA, яка забезпечує надзвичайно високу швидкість обробки даних. Це дає змогу керівникам отримувати аналітичну інформацію майже миттєво, без затримок, які характерні для традиційних систем зберігання даних. Наприклад, можна оперативно відстежувати динаміку продажів, витрати на видобуток нафти, зміни у запасах та коливання рентабельності окремих свердловин або регіонів. Таким чином, топ

менеджмент може приймати рішення на основі актуальних даних, а не застарілих звітів за попередній квартал.

- Оптимізація та уніфікація внутрішніх бізнес-процесів, зниження операційних витрат: система дозволяє стандартизувати процеси у таких функціональних напрямках як закупівлі, логістика, фінанси, управління проектами та технічне обслуговування. Замість розрізнених процесів, що існують у різних філіях, система забезпечує єдину модель роботи. Це зменшує дублювання функцій, підвищує узгодженість рішень і дає змогу централізовано керувати витратами. Наприклад, автоматизація закупівель та обробки рахунків дозволяє скоротити витрати на ручну працю та уникнути помилок, які виникають через людський фактор. У результаті компанія отримує не лише зменшення витрат, а й підвищення швидкості реагування на виробничі потреби.

- Розширена функціональність для стратегічного, фінансового та операційного планування: платформа дозволяє не лише збирати і структурувати дані, але й проводити детальне моделювання сценаріїв розвитку підприємства. Інструменти управління бюджетуванням, прогнозуванням та стратегічним плануванням дозволяють будувати гнучкі моделі управління. Це дає змогу не лише оперативно коригувати план виробництва у відповідь на зміну ціни на нафту, а й прораховувати довгострокову доцільність інвестицій у нові родовища чи модернізацію обладнання.

- Спрощення повсякденних бізнес-операцій, що підвищує продуктивність працівників: Інтерфейс SAP Fiori, надає працівникам інтуїтивно зрозумілий доступ до необхідних функцій у режимі “одного вікна”. Завдяки цьому персонал на всіх рівнях – від бухгалтера до інженера на родовищі – може швидко виконувати свої обов’язки без потреби в тривалому навчанні чи додаткових погодженнях. Автоматизація рутинних процесів таких як: затвердження накладних, звірка рахунків, формування звітів. Звільняє час для аналітичної та стратегічної роботи, що підвищує ефективність всієї організації.

- Забезпечення точного контролю прибутковості та витрат підприємства: інструменти управління фінансами дозволяють точно відстежувати прибутковість за проєктами, свердловинами, підрозділами чи навіть окремими договорами. Це дозволяє керівникам бачити, які напрями діяльності є прибутковими, а які – потребують оптимізації або реструктуризації. Система надає можливість здійснювати калькуляцію собівартості продукції в режимі реального часу та автоматично формувати звіти, що відповідають міжнародним стандартам фінансової звітності.

- Оптимізація обліку запасів, активів та грошових коштів: передбачає централізоване керувати всіма активами підприємства – як матеріальними, так і нематеріальними. Модуль цієї системи можуть забезпечувати автоматичне відстеження надходжень, руху і залишків матеріалів на складах, а також мінімізацію запасів без втрати операційної ефективності. Модуль «SAP Treasury» забезпечує ефективне управління грошовими потоками, моніторинг ліквідності та ризиків. Завдяки цьому компанія отримує контроль над усіма ресурсами, мінімізує втрати, пов'язані з неефективним обігом коштів та активів, і забезпечує фінансову стабільність.

- Використання вбудованого машинного навчання для формування точних прогнозів: ця ERP має вбудовані функції штучного інтелекту та машинного навчання, які можна застосувати для прогнозування витрат, обсягів видобутку, споживання енергоносіїв, коливань цін на нафту тощо. Наприклад, за допомогою аналізу історичних даних можна точно передбачити, коли потрібно провести обслуговування обладнання або коли запаси нафти досягнуть критичного рівня. Це знижує ризики аварій та простоїв у роботі, що особливо важливо для безперервного виробничого циклу.[33].

Сфера ERP-систем залишається вагомим сегментом ринку корпоративного програмного забезпечення. Глобальні прибутки від продажу ERP-рішень зросли на 8%, за останній рік. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що впровадження програмного продукту SAP здатне ефективно забезпечити автоматизацію ключових бізнес-процесів та підвищити фінансову

стійкість ПАТ «Укрнафта», а також потенційно сприяти зростанню доходів підприємства на аналогічний рівень — до 8%.

3.2 Обґрунтування економічної доцільності впровадження бізнес-пропозиції підвищення фінансової стійкості та платоспроможності ПАТ «УКРНАФТА»

Впровадження системи SAP S/4HANA спрямоване на збільшення доходу та покращення показників фінансової стійкості і платоспроможності ПАТ «Укрнафта». Для розрахунку приблизної кількості витрат було проаналізовано вартість впровадження на подібних за об'ємом підприємствах, та розглянута цінова політика на офіційному сайті компанії. В таблиці (3.1) розраховані витрати на впровадження SAP S/4HAN для підприємства ПАТ «Укрнафта».

Таблиця 3.1 – Витрати для впровадження SAP S/4HAN в «Укрнафта».

Категорія	Сума, тис. грн.
Базова ліцензія	37 539
Ліцензія на користувача	531 803
Вартість впровадження	16 684
Всього	586 062

Джерело: розроблено автором

Оскільки раніше вже наголошувалося, що ERP-система потенційно здатна забезпечити зростання доходу підприємства на 8%, проте, на нашу думку, у поточних економічних реаліях така оцінка виглядає дещо завищеною. Тому для розрахунку економічної доцільності розглянемо 3 сценарії. За реалістичним сценарієм ріст відбуватиметься на 5% до чистого прибутку. За песимістичним зростання прибутку відбуватиметься на 3% до чистого прибутку. А за оптимістичним сценарієм зростання відбуватиметься на 7% до чистого прибутку. Зазначимо що щорічний ріст відбуватиметься на 3,5,7, % до до чистого прибутку попереднього року. Для впровадження цієї бізнес-пропозиції ПАТ «Укрнафта» інвестує 586 062 тис. грн власних коштів

Визначимо економічну ефективність впровадження проєкту на основі реалістичного сценарію.

$$NPV = \left(\frac{CF_k}{(1+r)^k} + \frac{CF_k}{(1+r)^k} + \frac{CF_k}{(1+r)^k} - \frac{I_0}{(1+r)^0} \right) \quad (3.1)$$

Де: CF_k - потік коштів (доходів) (річний економічний ефект) від впровадження інвестиційного заходу у k -му році, грн.; r - ставка дисконтування; I_k - інвестиційні витрати у k -му році, грн.; k - порядковий номер року де $k = 1, 2, 3$.

$$NPV = ((626\,090/(1+0,3)) + (667\,161/(1+0,3)^2) + (1\,730\,908/(1+0,3)^3)) - 586\,026 = 596\,622,68 \text{ тис. грн.}$$

Як видно з розрахунків, показник NPV є додатним, отже можна зробити висновок що впровадження даного проєкту є ефективним.

Індекс прибутковості (PI) демонструє, який обсяг дисконтованих грошових надходжень, отриманих у результаті реалізації інвестиційного проєкту, припадає на кожну одиницю дисконтованих інвестиційних витрат.

$$PI = \frac{\sum_{k=1}^n \frac{CF_k}{(1+r)^k}}{\sum_{k=1}^n \frac{I_k}{(1+r)^k}} \quad (3.2)$$

де n — тривалість реалізації (експлуатації) інвестиційного проєкту/програми, тобто амортизаційний період найтривалішого заходу в межах інвестиційної програми, років; CF_k — грошовий потік (дохід), що формується в результаті впровадження інвестиційного заходу в k -му році, грн. (річний економічний ефект); r — норма дисконту; I_k — обсяг інвестиційних витрат у k -му році, грн.; k — номер відповідного року, де $k = 1, 2, 3 \dots, n$.

$$PI = (477\,931 + 388\,766 + 315\,951) / 586\,026 = 2,02$$

Оскільки значення PI становить 2,02, що перевищує одиницю, це додатково підтверджує ефективність впровадження.

Термін окупності інвестиційного проєкту (PBP) — це інтервал часу, протягом якого загальний обсяг надходжень (прибутку), отриманих у результаті реалізації проєкту, повністю компенсує витрати, понесені на його впровадження.

$$PBP = I_k / NCF \quad (3.3)$$

де: I_k — загальний обсяг інвестиційних витрат, необхідних для реалізації проєкту; NCF — це чистий ефективний грошовий потік, що генерується за один плановий інтервал.

Чистий ефективний грошовий потік за один плановий інтервал з урахуванням дисконтування (дисконтований грошовий потік) — це обсяг надходжень, скоригований на часову вартість грошей у відповідному періоді.

$$NCF_i = CF_i * r \quad (3.4)$$

де i — загальна кількість періодів надходження коштів (у роках); r — дисконтований множник; CF — обсяг грошових надходжень у i -му році.

$$NCF_{2025} = 626\,090 * 0,76 = 477\,931$$

$$NCF_{2026} = 667\,161 * 0,58 = 388\,766$$

$$NCF_{2027} = 710\,287 * 0,44 = 596\,623$$

Таблиця 3.2 – Розрахунок економічної доцільності впровадження SAP S/4HANA в діяльність ПАТ «Укрнафта» при реалістичному сценарії.

Показники	Роки реалізації проєкту			
	2025 р. (початок).	2025 р. (кінець).	2026 р.	2027 р.
Інвестиції, I, тис. грн	586 026			
Грошовий потік, CF, тис.грн		626 090	667 161	710 287
Ставка дисконтування, R,%	31	31	31	31
Дисконтний множник	1,00	0,76	0,58	0,44
Дисконтований грошовий потік, тис.грн.		477 931	388 766	315 951
Наростаючий підсумок	-586 026	-108 094	280 672	596 623
Чистий грошовий потік, NPV, тис.грн.		596 622,68		
Індекс прибутковості, PI		2,02		
Термін окупності, років		1,39		

Джерело: розроблено автором

Таким чином, на кінець 2025 року грошові надходження від реалізації проєкту (477 931 тис. грн.) виявились меншими за первинні інвестиції (-1557000 тис. грн.), проте у 2026 році грошові надходження склали 667 161 тис. грн., і перевищили первинні інвестиції на +280 672 грн., в 2027 році грошові надходження (315 951 тис. грн.) перевищили первинні витрати на +596 623 тис. грн. Тобто первинні інвестиції покриваються у 2025 році в термін 0,39 року, який ми визначили поділивши залишок суми інвестицій на грошові надходження. Отже, $PBP = 1$ (перший рік) + 0,39 (другий рік) = 1,39 років.

За результатами аналізу запропонованих заходів можна стверджувати, що впровадження цього проєкту за реалістичним сценарієм є доцільним. Адже чиста приведена вартість (NPV) дорівнює 596 622,68 тис. грн, що вказує на високу прибутковість проєкту після врахування всіх витрат і дисконтування.

Індекс прибутковості (PI) складає 2,02, тобто на кожен гривню вкладених інвестицій припадає 2,02 грн дисконтованих доходів, значення більше 1 підтверджує економічну ефективність. Термін окупності (PBP) становить 1,39 року, що означає, що проєкт повертає вкладені кошти менш ніж за півтора року, що є досить коротким періодом для інвестицій такого масштабу.

Проведено розрахунок економічної доцільності впровадження проєкту в умовах песимістичного сценарію.

$$NPV = ((297\,517 / (1 + 0,3)) + (312\,303 / (1 + 0,3)^2) + (327\,532 / (1 + 0,3)^3)) - 586\,026 = -31\,235,55 \text{ тис. грн.}$$

Як видно з отриманих результатів, показник NPV є від'ємним. Отже можна зробити висновок, що в умовах песимістичного сценарію реалізація проєкту є неефективною.

$$PI = (227\,112 + 181\,984 + 145\,694) / 586\,026 = 0,95$$

Оскільки значення PI становить 0,98, що є меншим за одиницю, це свідчить про неефективність інтеграції. Таким чином, у разі реалізації песимістичного сценарію впровадження даного проєкту не можна вважати доцільним та економічно обґрунтованим.

Далі проведемо розрахунок дисконтованого грошового потоку:

$$NCF_{2025} = 297\,517 * 0,76 = 227\,112$$

$$NCF_{2026} = 312\,303 * 0,58 = 181\,984$$

$$NCF_{2027} = 327\,532 * 0,44 = 145\,694$$

Отже, станом на кінець 2025 року обсяг грошових надходжень від реалізації проєкту 227 112 тис. грн виявився меншим за обсяг початкових інвестицій (586 026 тис. грн). Наступні періоди також не продемонстрували покращення ситуації: у 2026 році надходження становили 181 984 тис. грн, що на -176 929 тис. грн менше від початкових витрат, а в 2027 році дефіцит склав -31 236 тис. грн. Незважаючи на це, існує потенціал для покращення показників за умови продовження строку реалізації проєкту на кілька років. Таким чином, початкові інвестиції залишаються непокритими. Відповідно, розрахунковий період окупності (PBP) становить >3 років.

Результати аналізу свідчать про те, що за песимістичного сценарію проєкт не є економічно ефективним. Витрати не компенсуються доходами навіть через три роки, а негативне значення NPV і PI менше одиниці вказують

на недоцільність його реалізації. У таблиці (3.3) наведено узагальнений розрахунок економічної ефективності реалізації бізнес-пропозиції за песимістичним сценарієм.

Таблиця 3.3 – Розрахунок економічної доцільності впровадження SAP S/4HANA в діяльність ПАТ «Укрнафта» при песимістичному сценарії.

Показники	Роки реалізації проекту			
	2025 р. (початок).	2025 р. (кінець).	2026 р.	2027 р.
Інвестиції, I, тис. грн	586 026			
Грошовий потік, CF, тис.грн		297 517	312 303	327 532
Ставка дисконтування, R,%	31	31	31	31
Дисконтний множник	1,00	0,76	0,58	0,44
Дисконтований грошовий потік, тис.грн.		227 112	181 984	145 694
Наростаючий підсумок, тис.грн.	-586 026	-358 913	-176 929	-31 236
Чистий грошовий потік, NPV, тис.грн.		-31 235,55		
Індекс прибутковості, PI		0,95		
Термін окупності, років		>3 років		

Джерело: розроблено автором

Провівши аналіз запропонованих заходів у діяльність ПАТ «Укрнафта» за умов песимістичного сценарію можна зробити висновок, що реалізація проекту недоцільна. Це підтверджується тим, що значення чистої приведеної вартості NPV є від'ємним, а розрахунковий період окупності становить >3 років, що перевищує бажані строки. Крім того, індекс прибутковості (PI) дорівнює 0,98, що менше нормативного значення ($PI \geq 1$), а отже, впровадження не є економічно доцільним. Далі розрахуємо оптимістичний сценарій.

Чиста приведена вартість (NPV).

$$NPV = ((954\,662 / (1 + 0,3)) + (1\,035\,163 / (1 + 0,3)^2) + (1\,121\,298 / (1 + 0,3)^3)) - 586\,026 = 1\,244\,708,94 \text{ тис. грн.}$$

Як видно з розрахунків, чиста приведена вартість NPV є позитивною, що свідчить про доцільність реалізації проекту та підтверджує його економічну ефективність.

Індекс прибутковості (PI).

$$PI = (728\,750 + 603\,207 + 498\,778) / 586\,026 = 3,12$$

Оскільки значення PI становить 3,12 що з начно більшим за одиницю, це додатково підтверджує ефективність впровадження.

Далі проведемо розрахунок дисконтованого грошового потоку:

$$NCF_{2025} = 954\,662 * 0,76 = 728\,750$$

$$NCF_{2026} = 1\,035\,163 * 0,58 = 603\,207$$

$$NCF_{2027} = 1\,121\,298 * 0,44 = 498\,778$$

Отже бачимо що, вже на завершення 2025 року спостерігається позитивна динаміка: обсяг грошових надходжень від реалізації проєкту становить 728 750 тис грн, що перевищує початкові інвестиції у розмірі 586 026 тис. грн. У наступні роки темпи зростання продовжуються і посилюються. Таким чином, початкові вкладення повертаються вже протягом першого року впровадження, а період окупності становить 0,85 року. В таблиці (3.4) вказаний узагальнений розрахунок економічної доцільності впровадження бізнес-пропозиції за оптимістичним сценарієм.

Таблиця 3.4 – Розрахунок економічної доцільності впровадження SAP S/4HANA в діяльність ПАТ «Укрнафта» при оптимістичному сценарії.

Показники	Роки реалізації проєкту			
	2025 р. (початок)	2025 р. (кінець)	2026р.	2027 р.
Інвестиції, I, тис. грн	586 026			
Грошовий потік, CF, тис.грн		954 662	1 035 163	1 121 298
Ставка дисконтування, R,%	31	31	31	31
Дисконтний множник	1,00	0,76	0,58	0,44
Дисконтований грошовий потік, тис.грн.		728 750	603 207	498 778
Наростаючий підсумок, тис. грн	-586 026	142 724	745 931	1 244 709
Чистий грошовий потік, NPV, тис.грн.		1 244 708,94		
Індекс прибутковості, PI		3,12		
Термін окупності, років		0,80		

Джерело: розроблено автором

На основі проведеного аналізу впровадження запропонованих заходів у діяльність ПАТ «Укрнафта» за оптимістичним сценарієм сказати що, реалізація є доцільною. Це підтверджується тим, що чиста приведена вартість (NPV) має додатне значення, а період окупності становить лише 0,8 року, що свідчить про швидке повернення інвестицій. Крім того, індекс прибутковості

(PI) дорівнює 3,12, що значно перевищує нормативне значення $PI \geq 1$, а отже, впровадження ERP-системи є економічно обґрунтованим та ефективним.

Отже, аналіз трьох варіантів розвитку подій — песимістичного, реалістичного та оптимістичного — демонструє різницю у значеннях таких фінансових індикаторів, як PBP, NPV і PI. У реалістичному сценарії встановлено, що реалізація проєкту є виправданою, адже чиста приведена вартість має додатне значення, а строк повернення вкладень становить 1,39 року. Індекс прибутковості також перевищує мінімально допустиме значення: $PI = 2,02 \geq 1$, що свідчить про економічну доцільність впровадження.

Що стосується песимістичного варіанта розвитку подій, то він демонструє, що для досягнення ефективності проєкту потрібно більше часу. Це підтверджується тривалішим періодом окупності, а також значенням $PI = 0,95$, яке дещо не дотягує до нормативного рівня. Таким чином, за цього сценарію впровадження системи не можна вважати економічно вигідним.

Оптимістичний прогноз свідчить про доцільність реалізації проєкту: NPV має позитивне значення, а строк повернення інвестицій становить 0,8 року. Індекс прибутковості дорівнює 3,12, що значно перевищує норматив $PI \geq 1$, отже, запровадження ERP-системи є ефективним і вигідним рішенням.

Виходячи з проведеного аналізу, можна зробити висновок, що інтеграція S/4HANA в діяльність ПАТ «Укрнафта є доцільною та економічно обґрунтованою.

ВИСНОВКИ

У результаті вивчення методичних матеріалів було встановлено, що фінансова стійкість і платоспроможність є взаємопов'язаними характеристиками, які визначають загальний рівень надійності та стабільності підприємства. Фінансова стійкість відображає довгострокову здатність підприємства ефективно управляти фінансовими ресурсами, підтримувати оптимальне співвідношення між власними та залученими коштами, забезпечувати безперервність виробничого процесу та фінансову незалежність. Платоспроможність, у свою чергу, характеризує короткострокову спроможність підприємства своєчасно погашати свої боргові зобов'язання, зберігаючи позитивний грошовий баланс. Результати теоретичного аналізу підтверджують, що обидві категорії є визначальними для оцінки фінансового стану, формування кредитоспроможності, інвестиційної привабливості та загальної ефективності діяльності підприємства.

Досліджено методичні підходи до діагностики фінансової стійкості підприємства. Визначено різні методи оцінювання цього показника, серед яких найбільш поширеними є аналіз абсолютних та відносних фінансових показників. Абсолютні показники дозволяють оцінити обсяг власного оборотного капіталу, надлишок або дефіцит джерел фінансування для формування запасів, що забезпечує загальне уявлення про ресурсну базу підприємства. Водночас, відносні показники, зокрема коефіцієнт автономії, маневреності, забезпеченості власними оборотними засобами тощо, дають можливість порівняння у динаміці та між підприємствами різного масштабу. Перевага саме комплексного підходу полягає у здатності всебічно охарактеризувати фінансову стійкість та оперативно виявляти потенційні загрози для функціонування суб'єкта господарювання. Результати аналізу доводять доцільність використання системної діагностики як важливого інструменту фінансового управління.

У результаті аналізу встановлено, що платоспроможність є важливою складовою фінансової стійкості підприємства, яка відображає його здатність своєчасно і в повному обсязі виконувати короткострокові зобов'язання перед кредиторами. Теоретичне обґрунтування поняття платоспроможності дозволило визначити її як динамічну характеристику, тісно пов'язану з ліквідністю активів, структурою балансу та ефективністю управління грошовими потоками. Визначено, що ключовими індикаторами оцінювання платоспроможності є коефіцієнти ліквідності, які надають змогу об'єктивно оцінити рівень фінансової безпеки підприємства у короткостроковій перспективі. Оцінка платоспроможності на основі цих коефіцієнтів є важливим етапом у фінансовому аналізі, оскільки дозволяє своєчасно виявити ризики втрати платоспроможності та приймати ефективні управлінські рішення щодо стабілізації грошових потоків.

У межах дослідження проведено аналіз організаційно-економічної характеристики підприємства, що дозволило отримати цілісне уявлення про основні напрями його діяльності, виробничо-господарський потенціал, організаційну структуру управління та ресурсне забезпечення. Встановлено, що підприємство має чимало виробничих потужностей та володіє необхідною матеріально-технічною базою для реалізації основних бізнес-процесів. Організаційна структура підприємства є лінійно-функціональною, що забезпечує чіткий розподіл обов'язків, відповідальності та управлінських функцій між підрозділами. У процесі PEST-аналізу було визначено ключові макросередовищні фактори, які впливають на діяльність підприємства. Такий підхід дозволив оцінити потенційні ризики та можливості, що виникають під впливом зовнішнього середовища. Крім того, застосування Lean Canvas-аналізу дало змогу структуровано оцінити бізнес-модель підприємства. Це сприяло виявленню внутрішніх резервів ефективності та окресленню напрямів стратегічного розвитку. Отже, надана характеристика стала базовою основою для подальшої оцінки фінансової стійкості та платоспроможності підприємства в наступних підпунктах дослідження.

Проведено детальний аналіз складу, динаміки та структури основних форм фінансової звітності підприємства. Розглянуто зміну обсягів активів, пасивів, власного капіталу та собівартості у динаміці за кілька періодів, що дозволило виявити ключові тенденції у фінансовому становищі компанії. Особливу увагу приділено оцінці ліквідності балансу, що дало змогу виявити недостатність найбільш ліквідних, та середньо-ліквідних активів у підприємства. Розраховано основні показники ліквідності та платоспроможності підприємства. Виявлено, що у динаміці мають місце як позитивні зміни, так і певні ризики, пов'язані з нестабільністю структури капіталу. Отримані результати свідчать про необхідність посилення контролю за структурою джерел фінансування та активне впровадження стратегій управління капіталом.

Було розглянуто абсолютні показники фінансової стійкості, з яких видно суттєве зростання всіх основних позицій. Підприємству вдалося не лише подолати кризовий стан із дефіцитом коштів, а й стабілізувати як власний капітал, так і рівень забезпечення обігових активів. Побудовано модель фінансової стійкості ПАТ «Укрнафта», яка враховує динаміку основних джерел покриття запасів та потребу у власному оборотному капіталі. Попри те, що тип фінансової стійкості за класифікацією оцінюється як "нестійкий", простежується послідовне зниження дефіциту фінансових ресурсів упродовж усього періоду дослідження. Це вказує на позитивну тенденцію в управлінні фінансами підприємства та створює передумови для досягнення стійкого фінансового стану вже в короткостроковій перспективі. Окрім того, вдосконалення внутрішньої політики використання ресурсів і збалансування джерел фінансування може сприяти подальшому зміцненню платоспроможності підприємства.

Виявлено що, використання програмного продукту SAP S/4HANA може позитивно вплинути на зростання власного капіталу завдяки підвищенню рівня прибутковості та подальшому спрямуванню прибутку на реінвестиції. Зростання прибутковості виступає визначальним фактором у процесі нарощення власного капіталу підприємства. Поліпшення

ефективності операційної діяльності, а також оптимальне управління витратами, здатні забезпечити додаткове зростання фінансового результату. Направлення отриманого прибутку на розвиток внутрішнього середовища підприємства створює можливість збільшення обсягу власного капіталу без необхідності звернення до позикових фінансових ресурсів. Такий підхід сприяє не тільки зміцненню фінансової стійкості організації, але й підтримує її стабільний розвиток та здатність конкурувати в галузі.

Проведено детальний розгляд впливу запланованих змін у діяльність ПАТ «Укрнафта». З чого можна зробити висновки що, при реалістичному варіанту розвитку, проект є доцільним для впровадження. Це підтверджується позитивним значенням чистої приведеної вартості (NPV), що свідчить про економічну обґрунтованість інвестиції. Період окупності витрат на реалізацію заходу становить 1,39 року, що вказує на високу швидкість повернення вкладених коштів. Індекс прибутковості (PI) має значення 2,02, що перевищує базовий норматив $PI \geq 1$, а отже, підтверджує ефективність інтеграції. Проведене оцінювання трьох сценаріїв: (песимістичного, реалістичного та оптимістичного), показує як позитивні, так і окремі ризиковані результати за показниками РВР, NPV та PI. Проте в умовах базового сценарію всі ключові індикатори свідчать про доцільність і економічну вигоду впровадження SAP S/4HANA у процесі управління ПАТ «Укрнафта».

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Бердар М. М. Фінанси підприємств. Навч. посіб. Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
2. Партин Г. О., Папірник С. Є. Забезпечення фінансової стійкості підприємства за умов нестабільності середовища функціонування. Економіка підприємства та організація виробництва. № 3-4 (97-98). 2022. С. 129–135
3. Аніловська Г.Я., Висоцька І.Б. Фінанси підприємств: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 440с.
- 4 Бедринець М.Д., Довгань Л.П. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
5. Гапак Н.М., Капштан С.А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. 2014. №1 (42). С. 191-196.
6. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 304 с.
7. Власова Н.О., Міщенко В.А., П'ятак Т.В., Кочетова Т.І., Котлярова А.В. Фінанси підприємств : підруч. / за наук. ред. проф. Н.О. Власової. Харків : Світ Книг, 2018. 437 с.
8. Грабовецький Б.Є., Шварц І.В. Фінансовий аналіз та звітність : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2011. 281 с.
9. Берест М.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 164 с.
10. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
11. Кондратенко Н.О., Великих К.О. Фінансовий аналіз : конспект лекцій для студентів бакалавріату усіх форм навчання спеціальності. Харків : ХНУМГ ім. Бекетова, 2020. 166 с.
12. Школьник І.О., Боярко І.М., Дейнека О.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2016. 368 с.

13. Болгов В.Є., Витяганець І.М. Забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності як важлива ціль внутрішньфірмового бюджетування. Економіка і організація управління, № 1 (41). 2021. С.15-29.
14. Латковська Т., Сідор М., Койчева О. Фінансовий контроль: навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2019. 61 с.
15. Канцір І.А. Сучасні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємств. Економіка. Європейські перспективи № 2, 2016. С.169-175.
16. Мірошнікова Т. І. Особливості аналізу фінансової стійкості підприємства на підставі системи блок-показників за умов невизначеності та динамічності економічного середовища. Економіка та суспільство, № 3. 2016. С. 439–445.
17. Ліснічук О. А., Нестерчук Т. А. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості підприємства. Економіка і суспільство. МДУ, № 18. 2018. С. 454–462.
18. Теницька Н.Б., Гришко Ю. С. Теоретичні аспекти оцінки платоспроможності підприємства в сучасних умовах. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. № 5. С. 374.
- 19 Носова Є.А. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства .Економіка. Проблеми економічного становлення. – 2012. – № 2. С. 58-64.
- 20 Богацька Н.М. Методичні підходи до оцінки платоспроможності сучасних підприємств / Н.М. Богацька // Економічний простір. – 2010. – № 41. – С. 212-221.
- 21 Кривдюк А.В., Яцишина С.Є. Дослідження економічної категорії платоспроможності підприємства // Економічний простір. – № 15. – 2008 – С. 185-190.
22. Журавльова Ю.Ю. Сутність платоспроможності підприємства / Ю.Ю. Журавльова // Фінанси України. – 2010. –№ 1. – С. 116-120.
23. Лопатоська О., Пономарьова К. Сучасна методика аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства / Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2022. – № 5(1), т. 310. – С. 221–228.

24. Калінкін А. О. Фактори впливу на формування фінансової стратегії підприємства / Пріоритети соціально-економічного розвитку регіонів в умовах сьогодення. – 2024.
25. Відомості про компанію за кодом 00135390 OpenDataBot. – URL: <https://opendatabot.ua/c/00135390> (дата звернення: 10.04.2025).
26. Укрнафта – Вікіпедія URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%BD%D0%B0%D1%84%D1%82%D0%B0> (дата звернення: 20.04.2025).
27. Веб-сторінка ПАТ «Укрнафта». – URL: <https://www.ukrnafta.com> (дата звернення: 20.04.2025).
28. Данильків С. В. Презентація до теми: «Фінансовий аналіз діяльності підприємства». – URL: https://www.kdpu-nt.gov.ua/sites/default/files/work_files/prezentaciya_danylkiv.pdf (дата звернення: 20.04.2025).
29. ПАТ «Укрнафта». Фінансова звітність за 2024 рік // Clarity Project. – URL: https://clarity-project.info/edr/00135390/yearly-finances?current_year=2024 (дата звернення: 20.04.2025).
30. ПАТ «Укрнафта». Фінансова звітність за 2023 рік // Clarity Project. URL: https://clarity-project.info/edr/00135390/yearly-finances?current_year=2023 (дата звернення: 20.04.2025).
- 31 Економічність та Ефективність бізнесу за допомогою SAP S/4HANA //Alloy Consulting. URL: <https://alloy.com.ua/economy-efficiency/> (дата звернення: 03.05.2025).
- 32 Можливості SAP S/4HANA – Business Evolution // Впровадження SAP ERP. URL: <https://bevol.com.ua/products/sap-s4hana/functionality/> (дата звернення: 03.05.2025).
- 33 Microsoft Dynamics 365 vs SAP • Огляд ERP 2024. OntargIT is a leader in Dynamics 365 F&SCM, CRM and Power Platform implementation. URL: <https://ontargit.com/ua/dynamics-365-vs-sap-2024-ua/> (дата звернення: 03.05.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

ПРОТОКОЛ АНАЛІЗУ ЗВІТУ ПОДІБНОСТІ НАУКОВИМ КЕРІВНИКОМ

Заявляю, що я ознайомила з Повним звітом подібності, який був згенерований Системою виявлення і запобігання плагіату щодо роботи:

Автор: Мельченко Єгор Андрійович

Назва роботи: «Обґрунтування бізнес-пропозиції щодо підвищення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства»

Науковий керівник: д.ф. з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності, доцент Кирилюк Оксана Василівна

Підрозділ: кафедра бізнес-економіки та підприємництва

Коефіцієнт подібності: 6,76%

Після аналізу Звіту подібності констатую наступне:

- ✓ виявлені в роботі запозичення є сумнівними і не мають ознак плагіату. Тому робота визнається самостійною і допускається до захисту;
- виявлені в роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і самостійності її автора. Роботу направити на доопрацювання;
- виявлені в роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень. У зв'язку з чим, робота не допускається до захисту.

Обґрунтування:

Робота може бути допущена до захисту перед ЕК.

10.05.2025

(дата)

(підпис)

О.В. Кирилюк

(ПІБ)

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

СЕРТИФІКАТ

ПІДТВЕРДЖУЄ, ЩО

МЕЛЬЧЕНКО ЄГОР АНДРІЙОВИЧ

взяв участь у роботі платформи
«Імперативи розвитку
бізнес-економіки та підприємництва в Україні»

в межах 92-ОЇ ЩОРІЧНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
У ПАРАДИГМІ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ»

Проректор з наукової роботи
д.е.н., професор

Лариса Антонюк

17 КВІТНЯ - 17 ТРАВНЯ 2025 РОКУ
М. КИЇВ, УКРАЇНА

Додаток В

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
на "31" грудня 2023 року
Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	229 376.00	274 242.00
первісна вартість	1001	528 582.00	627 655.00
накопичена амортизація	1002	-299 206.00	-353 413.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 506 950.00	2 078 477.00
Основні засоби	1010	16 183 779.00	17 795 291.00
первісна вартість	1011	17 496 242.00	19 262 211.00
знос	1012	-1 312 463.00	-1 466 920.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	11 712.00	11 712.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	833 109.00	1 647.00
Відстрочені податкові активи	1045	4 758 188.00	4 751 505.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	3 088 268.00	3 088 268.00
Усього за розділом I	1095	26 611 382.00	28 001 142.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	5 574 922.00	8 602 049.00

II. Оборотні активи Запаси	1100	5 574 922.00	8 602 049.00
Виробничі запаси	1101	669 851.00	778 734.00
Незавершене виробництво	1102	7 994.00	653 446.00
Готова продукція	1103	4 095 437.00	5 509 849.00
Товари	1104	801 640.00	1 660 020.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	2 899 344.00	5 297 126.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	372 227.00	2 645 082.00
з бюджетом	1135	4 042 451.00	1 033 848.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	3 270 871.00	825 808.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	59 372.00	583 052.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	830 657.00	17 792 861.00
Готівка	1166	14 366.00	32 166.00
Рахунки в банках	1167	0.00	
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 080 772.00	1 445 438.00
Усього за розділом II	1195	14 859 745.00	37 399 456.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	15 245.00	15 245.00
Баланс	1300	41 486 372.00	65 415 843.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 010 972.00	1 010 972.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	25 039 460.00	27 223 451.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-15 215 499.00	1 255 758.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	10 834 933.00	29 490 181.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	65 058.00	63 532.00
Довгострокові забезпечення	1520	2 254 327.00	2 314 845.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	1 332 418.00	1 494 546.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	

Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	2 319 385.00	2 378 377.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	1 468 360.00	3 727 011.00
розрахунками з бюджетом	1620	8 447 651.00	6 672 175.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	693 740.00	
розрахунками зі страхування	1625	37 296.00	49 605.00
розрахунками з оплати праці	1630	159 449.00	207 645.00
за одержаними авансами	1635	1 238 774.00	1 796 648.00
за розрахунками з учасниками	1640	2 258 663.00	8 366 831.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	3 630 507.00	6 715 199.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	11 091 354.00	6 012 171.00
Усього за розділом III	1695	28 332 054.00	33 547 285.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	41 486 372.00	65 415 843.00

Додаток Г

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
за 2023 рік

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	95 169 397.00	40 873 012.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	44 684 808.00	17 278 951.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	50 484 589.00	23 594 061.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	2 895 899.00	1 544 178.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	2 042 963.00	1 948 575.00
Витрати на збут	2150	6 747 797.00	3 292 446.00
Інші операційні витрати	2180	17 003 615.00	24 010 142.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	27 586 113.00	

Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	27 586 113.00	
збиток	2195		4 112 924.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	2 146 983.00	752 827.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	492 708.00	1 761 812.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	29 240 388.00	
збиток	2295		5 121 909.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-5 642 217.00	637 204.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	23 598 171.00	
збиток	2355		4 484 705.00

Додаток Д

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)

на "31" грудня 2024 року

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	274 242.00	564 318.00
первісна вартість	1001	627 655.00	999 971.00
накопичена амортизація	1002	-353 413.00	-435 653.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 078 477.00	6 660 501.00
Основні засоби	1010	17 795 291.00	26 109 235.00
первісна вартість	1011	19 262 211.00	27 770 206.00
знос	1012	-1 466 920.00	-1 660 971.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	11 712.00	848 867.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 647.00	1 647.00
Відстрочені податкові активи	1045	4 751 505.00	4 023 039.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	3 088 268.00	3 088 268.00
Усього за розділом I	1095	28 001 142.00	41 295 875.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	8 602 049.00	10 209 049.00
Виробничі запаси	1101	778 734.00	1 350 327.00

II. Оборотні активи Запаси	1100	8 602 049.00	10 209 049.00
Виробничі запаси	1101	778 734.00	1 350 327.00
Незавершене виробництво	1102	653 446.00	902 652.00
Готова продукція	1103	5 509 849.00	5 898 205.00
Товари	1104	1 660 020.00	2 057 864.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрашування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	5 297 126.00	801 365.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 645 082.00	1 306 110.00
з бюджетом	1135	1 033 848.00	222 125.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	825 808.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	583 052.00	538 905.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	17 792 861.00	21 097 987.00
Готівка	1166	32 166.00	22 710.00
Рахунки в банках	1167	0.00	
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	1 445 438.00	4 432 516.00
Усього за розділом II	1195	37 399 456.00	38 608 057.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	15 245.00	15 245.00
Баланс	1300	65 415 843.00	79 919 177.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 010 972.00	1 010 972.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	27 223 451.00	31 975 134.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 255 758.00	12 498 235.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	29 490 181.00	45 484 341.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	63 532.00	344 839.00
Довгострокові забезпечення	1520	2 314 845.00	2 497 239.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	1 494 546.00	2 023 150.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	

у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	2 378 377.00	2 842 078.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	3 727 011.00	5 043 428.00
розрахунками з бюджетом	1620	6 672 175.00	4 728 192.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	679 769.00
розрахунками зі страхування	1625	49 605.00	78 218.00
розрахунками з оплати праці	1630	207 645.00	308 296.00
за одержаними авансами	1635	1 796 648.00	5 696 859.00
за розрахунками з учасниками	1640	8 366 831.00	6 212 277.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	6 715 199.00	5 057 036.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	6 012 171.00	4 468 452.00
Усього за розділом III	1695	33 547 285.00	31 592 758.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	65 415 843.00	79 919 177.00

Додаток Е

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ за 2024 рік

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	105 199 240.00	95 169 397.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	64 471 654.00	44 684 808.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	40 727 586.00	50 484 589.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	2 943 132.00	2 895 899.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	3 143 737.00	2 042 963.00
Витрати на збут	2150	5 794 193.00	6 747 797.00
Інші операційні витрати	2180	17 099 654.00	17 003 615.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	17 633 134.00	27 586 113.00

Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	17 633 134.00	27 586 113.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	2 851 547.00	2 146 983.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	464 543.00	492 708.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	20 020 138.00	29 240 388.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3 591 505.00	-5 642 217.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	16 428 633.00	23 598 171.00